

VATANDOSH

Vatandin yaxshi yor bo'lmas!

www.vatandosh.uz

The First Uzbek Newspaper in the U.S. | AQShdaги биринчи ўзбекча газета | 2014 йил 17 февраль, № 34

7-бет

*Ўрис шарҳловчиси
Сочидаги қишки
олимпиада ўйинлари
очилишида Ўзбекистонни
Тожикистон деб атадию
балоларга қолди...*

Губерниев СИНДРОМИ

2-бет

Янги ўзбек авлоди ҳақида

БУ СОНДА ЯНА:

Зўравонлик қурбонлари учун —	4-бет
Нью-Йоркда Навойхонлик —	5-бет
Украинадаги намоишлар —	6-бет
Тилимни ҳурмат қилинг —	7-бет
Таълимдан бахт топган Муниса —	11-бет
Асар кимники? —	14-бет
“Манглайи қора” футболчилар —	15-бет

“Vatandosh”ни ҳар куни ўқинг: www.vatandosh.uz

Биз яшаётган Чикаго шаҳри ва унинг атрофларида ҳозир ўзбеклар кўпайган. Янги оилалар кўчиб келишяпти, янги авлодлар туғилаяпти.

Вақт ўтган сайин болалар улғаймоқда. Ёшлар кўпайишгани, улғайишгани сари уларнинг келажаги ҳақида кўпроқ бош қотиришга тўғри келяпти.

Хўш, биз авлодларимизни қандай тарбияласак мақсадга мувофиқ булади? Бошқача қилиб айтганда, “янги ўзбеклар” авлоди қанақа бўлиши керак?

Мен мана шу мавзуда фикрларимни бошқалар билан ўртоқлашишни кўпдан бери ўйлаб юраман.

Менимча, бизнинг “янги ўзбек” авлоди олти омилга алоҳида эътибор қаратмоғи лозим:

1. Она тилини билмоқ;
2. Динини билмоқ;
3. Тарихини билмоқ;
4. Бир ёки бир нечта хорижий тилни яхши ўзлаштирмоқ;
5. Физика, кимё, математика каби аниқ фанлардан бирини яхши ўзлаштирмоқ;
6. Ҳозирги замон ахборот технологияларини ўрганмоқ.

Буюк турк жадидчилик ғоясининг асосчиси Исмоил Гаспиринский 1905 йилдаёқ ёзган эди:

“Миллатнинг асоси иккита: Тавҳиди тил (тил бирлиги) ва тавҳиди дин (дин бирлиги). Дарҳақиқат, тилнинг ўрни беқиёс: Инсоннинг оти бўлмаса, ўзи ҳам йўқ демакдир, шунингдек, тили бўлмаган инсон ҳам соқовдир”.

Дарвоқе, яқинда Чикагодаги бир нечта ота-оналарнинг дин ҳақидаги фикрлари ўрганилганда, “Менинг болам ўз динини ўртача билса бўлди”, деган мазмундаги жавоб олинди. “Ўртача билиш бу қанча?” деб сўралганда, “Дин асосларини билса, намозларини ўқиб, фарз амалларини бажариб юрса, шу етарли”, деб жавоб қилишди.

Албатта, бу ҳар кимнинг

“Миллатнинг асоси иккита: Тавҳиди тил (тил бирлиги) ва тавҳиди дин (дин бирлиги). Дарҳақиқат, тилнинг ўрни беқиёс: Инсоннинг оти бўлмаса, ўзи ҳам йўқ демакдир, шунингдек, тили бўлмаган инсон ҳам соқовдир”.

Исмоил Гаспиринский

эътиқодига боғлиқ. Фикримча, биз болаларимизни Европа илм-фани ва Ислом ахлоқи ҳамкорлиги маданияти билан тарбияласак тўғрироқ бўлади. Зеро, америкалик олим Дробер “Европа ақлий тараққиёти” китобида Европанинг бугунги улғу зиёси мусулмонлар ёққан шам ва чироқларнинг ёғдусидан майдонга келгандир, деб бежиз айтмаган.

Шунингдек, биз болаларимизга миллатимиз тарихини ўргатмоғимиз ҳам жуда муҳим. Тарихни билмасдан туриб келажакни яратиш мушкул. Биз болаларимизга ота-боболаримиз буюк цивилизация вакиллари бўлганликларини ёшлиқлариданоқ қулоқларига қуйишимиз керак. Бу эса уларда фахр ва ғурур туйғусини уйғотади.

Албатта, чет элда туғилган, яшаётган ёшлар хорижий тилни яхши ўзлаштирадлар. Табиийки, ҳар бир миллат тараққий топмоғи учун жаҳон илм-фани янгиликларидан, умуминсоний ғоялардан фойдаланмоғи шарт. Лекин бу фикр-ғоялар миллатнинг қалби ва онгидан ўтмоғи, яъни миллийлашмоғи керак. Шундагина миллат йўқ бўлиб кетмайди.

Бешинчидан, биз жаҳонга машхур ота-боболаримиз – астрономия асосчиси Мирзо Улуғбек, математика отаси Муҳаммад ал-Хоразмий, тиббиёт фанига асос солган Абу Али

Ибн Сино каби аждодларимиз аниқ фанларни пухта эгаллаганлари учун буюк кашфиётлар қилганликларини унутмаслигимиз керак.

Олтинчидан, ҳозирги замонда илм-фан, технология шу даражада шиддат билан ривожланмоқдаки, замон билан ҳамнафас бориш учун авлодларимизга янги технологияларни ўрганишлари учун шароит яратиб беришимиз керак. Бироқ технология ривожланган сайин онг маънавий таназзулга юз тутаётганлигини ҳам унутмаслигимиз лозим. Демак, технологияга ёндашишда ҳам миллийлишимиздан келиб чиқмоғимиз лозим.

Бунинг учун биз янги ўзбек авлодини билимли қилиб тарбиялашимиз керак. Зеро, маърифат илмдан келиб чиқади. Хулоса қилиб айтганда, мен “янги ўзбек” авлодини юқоридаги сифатларга эга бўлган маърифатли, илмли, ўз эътиқодига мустаҳкам зиёли инсонлар бўлишларини орзу қиламан. Шундай бўлсинки, биз нафақат аждодларимиз, балки авлодларимиз билан ҳам фахрланиб юрайлик.

Сиз нима дейсиз, азиз Ватандош?

Олим ШАРИПОВ,
Чикагодаги Ўзбек-Америка
Ассоциацияси раиси

АҚШда йирик тўғон ва гидроэнергетика объектлари қурилишини қўллаб-қувватлашни тақиқловчи қонун қабул қилинди

Халқаро экология ташкилотлари, шунингдек, техноген хавфлар бўйича мутахассис ва экспертларнинг узоқ саъй-ҳаракатлари натижасида 2014 йилнинг январида АҚШ Конгресси ва Сенати муҳим қонунчилик нормаларини жорий этишни кўзда тутадиган қонунни қабул қилди ва Президент Барак Обама уни имзолади.

Мазкур қонунга мувофиқ, Халқаро молия институтлари директорлар кенгашидаги АҚШ вакиллари энди йирик тўғонлар ва гидроэнерге-

тика объектлари қурилиши лойиҳаларини қўллаб-қувватлаш учун қарз олиш ёки ушбу лойиҳалар билан боғлиқ ҳар қандай ҳужжатни маъқуллашга қарши чиқишга мажбур.

Бугунги кунда АҚШ асосий халқаро молия институтлари, жумладан, Халқаро валюта жамғармаси, Жаҳон банки, Халқаро ривожланиш ассоциацияси, Осиё тараққиёт банки, Осиё ривожланиш жамғармаси ва бошқа молия институтларининг йирик акциядорлари ва донори ҳисобланади.

Америка Қўшма Штатлари ўзи акциядор бўлган барча халқаро молия институтларида тўғонлар ва йирик гидроэнергетика объектлари қурилишига қаратилган ҳар қандай лойиҳани молиялаштириш ва маъқуллаш тўғрисидаги таклифларни қўллаб-қувватлашни қонуний тақиқлади.

АҚШ қонунчилиги ва ижро ҳокимиятларининг ушбу қарори ҳар томонлама асослидир. Чунки сўнгги йилларда эколог-мутахассислар, техноген хавфлар бўйича

экспертлар, муҳандис ва ҳуқуқшунослар томонидан ўтказилган тадқиқотлар, мазкур муаммонинг халқаро даражада бир неча бор муҳокама этилиши баланд тўғонлар қуриш оқибатида юзага келадиган салбий ҳолатлар, хавф ва таҳдидлар билан боғлиқ масалага ойдинлик киритди. Зеро, бу билан боғлиқ масалалар айниқса тоғли шароитларда янада мураккаб тус олиб,

(Давоми 5-бетда)

Vol. 34. Monday,
February 17, 2014

Publisher:
Vatandosh
Uzbek-American Federation

Editor-in-Chief:
Behzod Mamadiev

Managing Editors:
Farhod Sulton
Shohruh Kenjaev

Deputy Editors:
Murod Gafurov
Nilufar Salimova

Board Members:
Jo'ra Bo'tako'z
Narhudja Sadikov
Hikmat Sulton
Abdulmalik Ahmedov
Abdulvohid Sabri
Umar Zakirhojaev
Farog'at Zokirova
Dilshod Zokirov
Asqar Ubaydullaev
Siddiq Sanaev
Mansur Jumaev

Editorial and Executive
office:

2667 Coney Island Ave,
Brooklyn, NY 11235
Phone: 212-372-3050
Web: www.vatandosh.uz
Email: info@vatandosh.com

All materials in this newspaper have been copyrighted and are the exclusive property of Vatandosh, Inc, and cannot be reproduced without the due consent of the publisher.

The views and opinions expressed by our columnists do not necessarily reflect the editors' point of view. We are not responsible for content of advertisements and products and establishments advertised in Vatandosh.

ИЖОДКОРЛАР ДИҚҚАТИГА:

Биз билан ижодий ҳамкорлик қилишни истайсизми? «Vatandosh» боп мақола ва асарларингиз борми?

Ижодий ишларингизни ҳамда ҳамкорлик бўйича таклиф ва мулоҳазаларингизни info@vatandosh.com орқали бизга йўланг.

АҚШ Ўзбекистонга ҳарбий ёрдам кўрсатишда давом этади

АҚШ Конгресси мамлакат Давлат департаментига Ўзбекистон Республикасига ҳарбий ёрдам кўрсатишга рухсат берди. Давлат департаментига манбаларнинг маълум қилишича, Америка Ўзбекистонга трансмиллий ва террористик таҳдидларга қарши курашиш учун тегишли жиҳозларни етказиб беради.

Бундай жиҳозлар жумласига тунда кўриш воситалари, шахсий муҳофаза воситалари ҳамда глобал жойлашув тизимлари кирди. Давлат департаментига кўра, Ўзбекистоннинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш АҚШнинг Афғонистондан ўз ҳарбий контингентини олиб чиқиб кетишда қўл келади ҳамда Америка ҳарбийлари хавфсизлигини мустаҳкамлайди.

АҚШ Давлат департаменти, шунингдек, кузатув учун тактик учувчисиз учоқларни етказиб беради. Конгресс ҳар олти ойда бундай ёрдамларни қайта кўриб чиқади.

“Билайн” «Apple» маҳсулотларининг савдосини амалга оширади

«Билайн-Ўзбекистон» алоқа оператори Ўзбекистонда «Apple» компанияси маҳсулотлари савдосини йўлга қўяди.

«Kup.uz» сайтида ёзилишича, «Apple» маҳсулотлари савдоси расман 14 февраль куни бошланиши белгиланган.

Алоқа оператори «Apple» билан ҳамкорлик доирасида дастлаб «iPad»лар савдосини йўлга қўяди. Маълум бўлишича, «Билайн-Ўзбекистон» дастлаб «iPad Air» ва «iPad mini 2» планшетлари савдосини йўлга қўяди.

«Apple» билан ҳамкорлик доирасида кейинчалик бошқа маҳсулотлар, жумладан, «iPhone» смартфонлари савдоси ҳам йўлга қўйилиши режалаштирилган.

«Apple» расмий сайтидаги дўконлар рўйхатида «Билайн» савдо нуқталари ҳам ўрин олган ва

унда «iPad» планшетлари сотилиши ҳақида маълумот берилган.

«Apple» компанияси «iPhone» смартфонлари, «iPad» планшетлари ва «iPod» плеерларини ишлаб чиқаради. Компания жаҳоннинг кўплаб мамлакатларида ўзининг «Apple Store» дўконлар тармоғига эга бўлиб, унинг фаолияти ҳозиргача Ўзбекистонда расман йўлга қўйилмаган.

“Ўзбекистон ҳаво йўллари” суюқликларни тақиқлади

2014 йил 1 февралдан Ўзбекистон Республикаси аэропортларидан учиб кетадиган йўловчилар қўл юки таркибида барча турдаги суюқликлар, аэрозоллар ва гелларни олиб кетиши тақиқланади.

Ўзбекистон Республикаси Давлавианазорати бошлиғининг 2014 йил 27 январдаги буйруғига мувофиқ, Ўзбекистон Республикаси аэропортларидан учиб кетадиган йўловчиларга ҳаво кемаси саҳнида қўл юки таркибида ва ёнида барча турдаги суюқликлар, аэрозоллар ва гелларни олиб кетиш тақиқланади.

Истисно тариқасида болалар овқати ва йўловчиларга мунтазам равишда парвоз вақтида талаб этиладиган дори воситаларини олиб кетишга рухсат этилади. Болалар овқати ва дори воситалари шаффоф, зич ёпиладиган, ҳажми 1 литрдан кўп бўлмаган пластик пакетларга жойлаштирилган бўлиши керак. Ҳар бир йўловчига фақатгина битта пластик пакет олиб кетишга рухсат этилади. Пластик пакет авиация хавфсизлиги назорати пунктида махсус техник воситалардан фойдаланган ҳолда кўздан кечириш учун тақдим этилиши керак.

Суюқликлар, аэрозоллар ва гелларни фақатгина йўловчининг рўйхатдан ўтказиладиган багажи таркибида олиб кетишга рухсат этилади.

Ўзбекистонга 2 миллион хорижлик ташриф буюрди

2013 йилда Ўзбекистонга 1977600 нафар хорижлик ташриф буюрди. «Podrobno» ахборот агентлигининг ёзишича, сўнгги йилларда республи-

кага ташриф буюраётган хорижлик меҳмонлар сони сезиларли даражада ўсди. 2012 йил билан солиштирилганда, мамлакатда ўтган йили туристик хизматлар ҳажми 16 фоизга кўпайди, экспорт эса 9 фоизга ўсди.

2014 йилнинг бошига келиб республикада фаолият юритаётган туристик ташкилотлар сони 900дан ошиб кетди, шу жумладан, меҳмонхона хўжаликлари сони 400дан ортиқни, туристик компаниялар сони эса 500 тани ташкил қилади.

Шу билан бирга, ўтган йили мамлакатда умумий қиймати 260 миллион АҚШ долларга тенг бўлган Хоразм, Сурхондарё, Тошкент ва Қашқадарё вилоятларида туризм соҳасини ривожлантириш дастурлари қабул қилинди.

“Ушбу дастурлар доирасида туризмни ривожлантириш, шу жумладан, туристик объектларга олиб борадиган йўллари таъмирлаш, сайёҳлик марказлари муҳандислик инфратузилмасини яхшилаш, меҳмонхона, ресторон, боғлар, боулинг-клублар ва бошқа кўнгилочар объектлар қурилишига йўналтирилган лойиҳалар амалга оширилиши кўзда тутилган”, — дейилади хабарда.

Ўзбекистонда хусусий кўриқчилик тақиқланди

Ўзбекистонда 2014 йилнинг 1 февралдан бошлаб хусусий кўриқлаш фаолияти билан шуғулланиш тақиқланди.

«Gazeta.Uz»нинг ўз манбаларига таяниб хабар беришича, бу талаб Ўзбекистон Вазирлар Маҳкамасининг 24 январь кунги «Ўзбекистон Республикасида кўриқлаш фаолияти билан шуғулланишни тартибга солиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қароридан кўзда тутилган.

Кўриқлаш компаниялари раҳбарлари ушбу ўзгаришлар ҳақида маҳаллий ҳокимликлар йиғилишларида хабар топган.

Адлия вазирлиги томонидан тақлиф қилинган хусусий кўриқлаш корхоналари фаолиятини тўхтатиш тўғрисидаги қарор кўриқлаш фаолиятини тартибга солиш, жамоат хавфсизлигини таъминлаш, юридик ва жисмоний шахсларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳамда қонуний манфаатларига ноқонуний аралашувларнинг олдини олиш мақсадида қабул қилинган.

Бундан буён давлат ва хўжалик бошқарув органлари, уларнинг таркибига кирувчи юридик шахслар ва бюджет ташкилотлари фақат Ўзбекистон Ички ишлар вазирлиги ҳузуридаги «Кўриқлаш» республика

бирлашмаси хизматларидан шартнома асосида фойдаланишлари мумкин.

Нодавлат кўриқлаш ташкилотлари хизматларидан фойдаланиб келган юридик шахсларга ҳам «Кўриқлаш» хизмати билан шартнома тузиш тавсия қилинган.

Сенатор Барак Обамани судга берди

Республикачилар партияси вакили сенатор Рэнд Пол АҚШ президенти маъмурияти — Оқ уйни «миллионлаб америкаликлар ҳуқуқини поймол қилгани» учун судга берди. Сенаторнинг фикрича, Америка миллий хавфсизлик агентлиги томонидан амалга оширилаётган махфий кузатув дастурлари мамлакат конституциясига зиддир. Унинг бундай даъвосини инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ташкилотлари, шунингдек, республикачилар партиясининг сўл қаноти — «чойхўрлар» ҳаракати қўллаб-қувватлади.

Сенаторнинг Вашингтон округидаги судга қилган даъво аризаси бўйича мамлакат президенти Барак Обама, Миллий разведка хизмати раҳбари Жеймс Клаппер, шунингдек, Миллий хавфсизлик агентлиги ва Федерал тергов бюроси раҳбарлари Кит Александер ҳамда Жеймс Корни жавоб бериши керак бўлади.

Рэнд Полнинг сўзларига қараганда, у истиқболда суд жараёнида «телефони бор барча америкаликлар номидан» иштирок этишини маълум қилди.

Матбуот анжуманида чиқиш қилар экан, сенатор ҳозир мамлакатда ҳукуматга қарши кайфият ўсиб бораётганлигини айтиб, қандайдир шубҳа остида, қолаверса, суд санкциясиз одамларнинг телефон мулоқотларини эшитиш борган сари аксарият одамларда қаршилиқ уйғотаётганини таъкидлади.

Сенаторнинг мазкур ташаббусини қўллаб-қувватлаётган ҳуқуқни муҳофаза қилиш ташкилотларининг фикрича, Барак Обама ҳукумати АҚШ конституциясига киритилган тўртинчи тузатишни, яъни суд санкциясиз тинтув ўтказиш қондасини поймол қилаётганини айтиб, бундай телефон мулоқотларини кузатишни зудлик билан тўхтатишни талаб қилишмоқда.

Сенатор Рэнд Полнинг фикрича, конституция талаблари бўйича бундай фаолиятга рухсатни фақатгина Олий суд бериши мумкин.

«Vatandosh»

Оиладаги зўравонлик жинояти демократия ва қонун устуворлиги тўла таъминланган АҚШдек давлатда ҳам йўқ эмас. Айниқса, бу жиноят муҳожирлар орасида кўпроқ кўзга ташланади. Хусусан, Нью-Йорк шаҳри атрофида яшовчи ўзбекистонликлар оилаларида ҳам, афсуски, бундай муаммолар йўқ эмас.

Оилада ёки яқин муносабатга эга бўлган кишилар ўртасида зўравонлик ҳолатлари юз берса, жабрланувчи нима қилиши керак? Ўзини ҳимоя қилиши учун у қандай чораларга қўл уриши лозим?

Ҳуқуқшунос Игорь Ниман ана шундай вазиятларга оид айрим саволларга жавоб беради.

Оиладаги зўравонлик қурбонлари ўзини қандай ҳимоя қилиши керак?

Савол: Оила судидан турмуш ўртоғим бўлмаган одамга қарши ҳимоя буйруғини олишим мумкинми?

Жавоб: Ҳа. Оила судида сизга таҳдид қилаётган одамга қарши ҳимоя буйруғини олишингиз учун у сизнинг турмуш ўртоғингиз бўлиши шарт эмас.

Савол: Оила судида кимларга қарши ҳимоя буйруғи олишим мумкин?

Жавоб: Оила судида қуйидаги шахсларга қарши ҳимоя буйруғи олишингиз мумкин:

- Ҳозирги ёки собиқ турмуш ўртоғингиз;
- Фарзандингизнинг отаси бўлган шахс;
- Никоҳ ёки бошқа қон қариндошлиги бўйича сизга алоқадор бўлган бошқа оила аъзоси;

- Сиз билан яқин шахсий алоқада бўлган шахс (Яқин шахсий алоқада бўлиш учун ўртада жинсий яқинлик бўлиши шарт эмас, лекин томонлар одатдаги ижтимоий муносабатлардан кўра яқинроқ алоқага эга бўлиши керак. Муносабатлар яқин шахсий алоқа бўлган ёки бўлмаганини суд аниқлайди).

Савол: Жиноят судида турмуш ўртоғим бўлмаган шахсга қарши ҳимоя буйруғи олишим мумкинми?

Жавоб: Ҳа. Жиноят судида турмуш ўртоғингиз бўлмаган ҳамда сиз билан ҳеч қандай алоқага эга бўлмаган шахсга қарши ҳимоя буйруғи олишингиз мумкин. Жиноят судида сизга таҳдид қилган ҳар қандай одамга қарши шикоят очиш мумкин. Одатда, бундай одам ҳибсга олинадиган ва унга қарши жиноят иши очилади. Бу ишда сиз “шикоят қилувчи гувоҳ” сифатида иштирок этасиз.

Савол: Ҳимоя буйруғини олиш учун Оила суди ёки Жиноят судидан бирини танлашим керакми?

Жавоб: Йўқ. Бир пайтнинг

ўзида ҳар иккисига ҳам мурожаат қилишингиз мумкин.

Савол: Мени орқамдан кузатишяпти. Шундай ҳолатда ҳам ҳимоя буйруғи олишим мумкинми?

Жавоб: Зимдан кузатиш ҳам таъйиқнинг бир тури ҳисобланади. Ушбу жиноятга қарши ҳам ҳимоя буйруғи олишингиз мумкин. Тажовуз қилиш, тажовуз қилишга уриниш, таҳдид солиш, хавф туғдириш ёки ўзини тартибсиз тутиш каби ҳолатлар учун ҳам ҳимоя буйруғи олиш мумкин.

Савол: Даъво ишини қандай очаман?

Жавоб: Агар ўзингизга нисбатан хавф сезсангиз, полицияга қўнғироқ қилинг. Ўзингиз яшаб турган ҳудуддаги Оила судига бориб, оилавий жиноятларга оид шикоят ёзишингиз мумкин. Ёки прокурор идорасига, жиноят судига бориб ҳам шикоят қилиш мумкин. Хоҳласангиз, буларнинг ҳаммасини бир пайтнинг ўзида амалга оширишингиз мумкин.

Савол: Ҳимоя буйруғи ўз ичига нималарни олади?

Жавоб: Ҳимоя буйруғи чиқарганда, судья айбланувчига қуйидагиларни буюриши мумкин:

- Сизга нисбатан тажовуз қилиш, тажовуз қилишга уриниш, таҳдид солиш, хавф туғдириш ёки ўзини тартибсиз тутиш каби ҳаракатларни содир этмасликни;
- Яшаётган жойингиздан сизни чиқариб юбормасликни;
- Сизга, сиз яшаётган уйга, иш жойингизга ёки сиз хоҳлаган бошқа жойларга яқинлашмасликни;
- Сизга қўнғироқ қилмасликни, электрон ёки бошқа турдаги хатларни жўнатмасликни.

Судья фарзандларингизни ҳам айбланувчидан ҳимоя қилиши мумкин. Масалан, фарзандларингиз билан унинг учрашуви ҳар доим назорат остида бўлишини буюриши мумкин. Шунингдек, фарзандларга қарашингиз учун пул ундириб, ай-

бланувчини фарзандларга қараш ҳуқуқидан маҳрум этиши мумкин.

Савол: Агар ҳимоя буйруғига риоя қилмаса, нима бўлади?

Жавоб: Агар айбланувчи суднинг ҳимоя буйруғини бузса, даъвогар полицияга қўнғироқ қилиши лозим. Полиция уни суд буйруғини бузгани учун ҳибсга олиши мумкин. Даъвогар, шунингдек, ҳимоя

буйруғига риоя қилмагани учун айбланувчи устидан Оила суди, Жиноят суди ёки прокурорга ёки бир пайтнинг ўзида уларнинг ҳаммасига шикоят қилиш мумкин. Судья ҳимоя буйруғини бузган одамни қамоққа олиш ҳақида буйруқ бериши мумкин.

“Vatandosh”

СКОРАЯ ЮРИДИЧЕСКАЯ ПОМОЩЬ!

Law Office of
Игорь Ниман

АРЕСТОВАНЫ
В НЬЮ-ЙОРКЕ ИЛИ НЬЮ-ДЖЕРСИ?

ЗВОНИТЕ КРУГЛОСУТОЧНО 718-382-1689

Лицензии верховных судов штатов Нью-Йорк и Нью-Джерси, а также федеральных судов восточных и южных округов Нью-Йорка и округа Нью-Джерси

- ПРОДАЖА И ХРАНЕНИЕ НАРКОТИКОВ
- ДЕТСКАЯ ПОРНОГРАФИЯ
- МОШЕННИЧЕСТВО С ЦЕННЫМИ БУМАГАМИ
- ПРЕСТУПЛЕНИЕ НА СЕМЕЙНОЙ ПОЧВЕ
- ЕЗДА В НЕТРЕЗВОМ СОСТОЯНИИ (DUI)
- НЕЗАКОННОЕ НОШЕНИЕ ОРУЖИЯ

ЗАЩИТА В FAMILY COURT

Law Office OF IGOR NIMAN, ESQ

БЕСПЛАТНАЯ КОНСУЛЬТАЦИЯ
718-382-1689

1909 EAST 17 STR (УГОЛ AVE S), BROOKLYN, NY 11229

Нью-Йоркда Навоийхонлик бўлди

Буюк бобокалонимиз Алишер Навоий тавалуддининг 573 йиллиги муносабати билан АҚШнинг Нью-Йорк шаҳрида “Ватандош” Ўзбек-Америка жамияти қошидаги инглиз тили курсларида таҳсил олаётган ватандошларимиз билан шеърхонлик кечаси ташкил қилинди.

Ушбу кечада ҳазрат Навоийнинг ҳаёти, ижоди ва давлат ишларидаги фаолияти ҳамда дунё адабиётига қўшган ҳиссаси ҳақида тадбир ташкилотчи-

си Фароғат Эшбекова йиғилганларга сўзлаб берди. Шундан сўнг тил курси ўқувчилари зуллисонан шoir Навоийнинг ғазал ва рубоийларидан иштирокчиларга ўқиб берди.

Тадбир сўнгида эса Нью-Йоркда фаолият юритаётган ажойиб овоз соҳибаси Маликахон Исмоилжонова томонидан Навоий ғазаллари билан айтилувчи ашулар ижро этилди. Мазкур маънавий кеча барчага манзур бўлди.

Хулоса ўрнида

шуни айтиш мумкинки, хоҳ Ўзбекистонда, хоҳ хорижда бўлсин, буюк ижодкор ҳазрат Алишер Навоий бобомиз доимо кўнглимиздадир. У кишининг инсонлар учун меърос қолдирилган қимматли асарлари такрор ва такрор ижро этилажак! Бу эса улуғ алломаларимиз ёди узоқда, океан ортида ҳам бизларни руҳлантириб, буюк келажак сари чорлаб туришига исботдир.

Дилшод ЗОКИРОВ

“Vatandosh” жамияти сайти ишга тушди

АҚШда ташкил этилган “Vatandosh” Ўзбек-Америка федерациясининг сайти (www.vatandosh.org) янги қиёфада иш бошлади. Веб-саҳифада жамият фаолиятига оид янгиликлар, кўрсатиладиган хизматлар ҳамда жамият уюштирадиган тадбирлар ҳақида маълумот бериб бориш мақсад қилинган.

Сайтнинг “Янгиликлар” бўлимига федерация ҳаётига оид сўнги хабарлар қўйиб борилади. “Хизматлар” бўлимидан эса жамият аъзолари ҳамда АҚШда истиқомат қилувчи ўзбекистонликлар учун тақдим этиладиган турли хизматлар ўрин олган. Ҳозирда федерация совчилик хизмати, бепул тил курслари, жаноза хизматлари, спорт тўғрисидаги семинарлар ҳамда офис хизматларини тақдим этмоқда. Ушбу хизматлар ва улардан

фойдаланиш учун жамиятга боғланиш йўллари ҳақида сайтдан батафсил ўқишингиз мумкин.

Молиявий ёрдам кўрсатиш орқали жамиятнинг хайрли ишларига ўз ҳиссасини қўшиш ниятида бўлган олийҳиммат инсонлар ўз ёрдамларини “Ҳомийлар учун” бўлими орқали кўрсатишлари мумкин.

Жамиятнинг келгусида бўлиб ўтадиган тадбир ва йиғинлари ҳақида хабардор бўлиб туриш учун “Тадбирлар” бўлимини кузатиб боринг. Ушбу саҳифага ўрнатилган тақвимда келгусида режаланган тадбирларни кўришингиз мумкин.

Сайт ва ундаги маълумотлар юзасидан сизда таклиф-мулоҳазалар бўлса, уларни “Алоқа” саҳифаси орқали жамиятга йўллаш имкониятига эгасиз.

«Vatandosh»

АҚШда йирик тўғон ва гидроэнергетика объектлари қурилишини қўллаб-қувватлашни тақиқловчи қонун қабул қилинди

(Давоми. Боши 2-бетда)

қўллаб соҳаларда олдиндан айтиб бўлмайдиган оқибатларга олиб келиши ва тузатиб бўлмас даражада зарар етказиши мумкин.

Шу боис экология ташкилотлари ташаббуси билан қабул қилинган ва АҚШнинг барча ҳокимият тармоқлари томонидан қўллаб-қувватланган мазкур нормалар кенг қўллаб-қувватланган экологик, техноген ва ижтимоий-иқтисодий фалокатларга сабаб бўладиган йирик гидроэнергетика объектларини қуриш лойиҳаларини амалга оширишга йўл қўйиб бўлмаслигига аниқ ва тўғри ишорадир.

Марказий Осиё минтақасида йирик тўғон ва гидроэнергетика объектларини барпо этишга йўл қўймаслик ғоят долзарб масаладир. Чунки сўнги йилларда минтақанинг асосий трансчегаравий дарёлари – Амударё, Сирдарё ва уларнинг ирмоқларида ҳали собиқ тузум даврида қурилиши режалаштирилган йирик гидроэлектр станциялар, жумладан, Роғун ГЭСи ва 1-Қамбарота ГЭСини қуриш лойиҳаларини қайта тиклашга қатъий уринишлар бўлмоқда.

Бундай лойиҳаларнинг асосий хавфли томони шундаки, электр энергияси тақчиллиги ва янги қувватларни ташкил этиш муаммосини ушбу лойиҳалар амалга оширилиши оқибатида бутун минтақа учун узоқ муддатли ҳалокатли оқибатлар юзага келиши мумкинлигини эътиборга олмай ҳал қилишга уринишлар

бўлмоқда.

Минтақа экологиясининг ўнглаб бўлмас даражада ўзгариб кетиши ва табиатдан фойдаланиш бўйича юзага келган тизимлар ана шундай асосий хавфлар сирасига киради. Бу Марказий Осиёда жиддий экологик ҳалокатнинг янада кучайишига олиб келиши мумкин. Йирик тўғонлар қурилиши минтақанинг шундоқ ҳам нозик экологик мувозанатини издан чиқариб, асосий сув оқимларини мавсумий тақсимлаш ва кўп йиллик бошқариш тизимини тўлиқ ўзгартириб юборади, минтақадаги сув ресурслари тақчиллигини ҳалокат ёқасига келтириб қўяди.

Тўғонлар қурилиши Амударё ва Сирдарёнинг қуйи оқимида жойлашган мамлакатларда ёз мавсумида сув ниҳоятда камайиб, узоқ вақт кучли қурғоқчилик юзага келиши, қишда эса фалокатли тошқинлар рўй бериши, экин майдонларининг шўрланиши ва ҳосилдорлик кескин камайиб, миллионлаб одамларнинг оч-наҳор ва ишсиз қолишига, аҳолининг бу ердан оммавий кўчишига сабаб бўлиши мумкин. Глобал экологик ҳалокат зонасига айланиб бораётган Орол денгизига тутах ҳудудларда эса аҳвол бундан-да мураккаблашади.

Бугунги кунда батамом эскирган, бундан 40 йил муқаддам-совет даврида ишлаб чиқилган, хавфсизлик ва барқарорлик бўйича замонавий талабларга мувофиқ жавоб бермайдиган лойиҳалар ва нормалардан фойдаланишга уринишлар оқибатида пайдо

бўладиган техноген фалокатлар ҳам жуда хавфлидир.

10 балли кучли zilzilalar ва мураккаб тектоник ўприлишлар мунтазам содир бўлиб турадиган ҳудудда дунёдаги энг баланд тўғонларни барпо этиш кўзда тутилмоқда. Роғун тўғони қурилиши мўлжалланаётган жой кучли туз қатламидан иборат бўлиб, сувнинг сизиб кириши натижасида тузлар аста-секин эриб кетиши ҳеч гап эмас.

Бундай тўғонларнинг ўприлиши эҳтимоли ўз йўлидаги барча гидротехник иншоотларни буткул ювиб кетадиган улкан ва кучли сув тўлқинлари ҳосил қилиши мумкин. Бу, ўз навбатида, ушбу дарёлар қуйи оқимида жойлашган юзлаб аҳоли пунктларининг тўлиқ ёки қисман сув остида қолишига, юз минглаб одамларнинг қурбон бўлиши ва бошқа сон-саноксиз фожиали оқибатларга олиб келади.

Трансчегаравий дарёларда баланд тўғонлар қурилиши оқибатида юзага келадиган хавф-хатарлар ҳақида гапирганда, халқаро ҳуқуқ нормалари, хусусан, БМТнинг мажбурий халқаро мустақил экспертиза ўтказиш, зарар етказмаслик ва бундай лойиҳалар бўйича барча манфаатдор мамлакатлар билан келишиш зарурлиги ҳақида аниқ талаблар белгиланган тегишли конвенциялари (1997 йилги Атроф-муҳитга таъсирни баҳолаш тўғрисидаги конвенция, Трансчегаравий сув оқимлари ва халқаро кўллари муҳофаза қилиш ва улардан фойдаланиш бўйича конвенция, Халқаро сув оқимларидан фойдала-

ниш ҳуқуқи ҳақидаги конвенция) талаблари ҳисобга олиниши шарт.

Шубҳасиз, АҚШда ушбу мамлакат парламенти ва ҳукуматининг мазкур масала юзасидан қатъий позициясини аниқ ифода этган ушбу қонуннинг қабул қилиниши жаҳон ҳамжамияти йирик тўғонлар ва гидроэлектрстанциялар қурилиши етказадиган мислсиз хавфлар оқибатини англаб етаётганидан яна бир қарра далолат беради.

Бу қарор Марказий Осиёда йирик тўғон ва гидроэлектрстанциялар қуриш лойиҳасини амалга оширишга ўжарлик билан интилаётганларни хушёр тортириши даркор.

Юқорида қайд этилган халқаро молия институтлари Марказий Осиё минтақасида асосий инвесторлар экани инобатга олинандиган бўлса, қабул қилинган ушбу қонун бундай улкан лойиҳаларнинг амалга оширилиши етказадиган барча хавф-хатар ва оқибатларга яна бир бор теран кўз билан қарашга ундайди, шунингдек, мавжуд энергия тақчиллиги муаммосини ҳал этишнинг муқобил йўллари эътибор қаратиш бўйича янги имкониятлар яратади. Зеро, муаммони ҳал этишнинг муқобил йўллари экологик нормаларни бузмайди, техноген ҳалокатларни келтириб чиқармайди, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти томонидан белгиланган халқаро ҳуқуқ нормаларига зид келмайди.

С.ЖИГАРЁВ,
«Гидролойиҳа» институти
директори, «ЎЗА»

Украинадаги намоишлар:

Демократия

тантанасими ёки

кучсиз ҳукумат намоиши?

Мана, икки ойдирки, Украина бутундунё оммавий ахборот воситаларининг диққат марказида. Виктор Янукович Европа Иттифоқи билан стратегик масалаларда шартнома имзолашдан бош тортгач, мамлакатдаги муҳолифат вакиллари умуммиллий намоишларни эълон қилди.

Намоишга чиққанларнинг асосий қисми Януковичнинг Европа Иттифоқи билан мулоқот қилишдан бош тортгани учун эмас, балки орадан кўп ҳам ўтмай Россия билан музокаралар олиб боргани, Россиядан 15 миллиард доллар миқдорида кредит жалб қилгани ҳамда Украина харид қиладиган газ нарҳини бирмунча арзонлаштирганини “сотқинлик” сифатида қабул қилишди ва “миллионлар” намоишини амалга оширди.

Қиш фасли бўлишига қарамасдан мамлакат пойтахтига бир неча юз минг одам йиғилди; улар ҳукумат биноларини қўлга олишди. Полиция вакиллари билан кескин тўқнашувлар бўлиб ўтди.

Европа Иттифоқи, АҚШ ва Грузия сиёсатчилари ва дипломатлари нафақат ўз юртида, балки Украина пойтахтида намоишчиларни қўллаб-қувватлаб, нутқ сўзлашди. Янукович ҳукуматини ўз халқи ва фуқароларига қарши бораётганликда айблашди.

“Аждарҳо” қонунлар

Орадан кўп ўтмай парламент (қонунни амалдаги ҳукумат партияси депутатлари маъқуллашди, муҳолифат вакиллари иштирок этмади) истиқболда намоишчиларнинг қанотини қирқишни назарда тутувчи бир қатор қонунлар пакетини қабул қилди.

Хўш, қонунларда нималар кўзда тутилган эди?

Биринчидан, парламент аъзолари — депутатларнинг дахлсизлик ҳуқуқи бекор қилинди. Сабаби мамлакат пойтахтидаги аксарият намоишларнинг асосий етакчилари депутатлар бўлиб, уларнинг ноқонуний хатти-ҳаракатлари учун полиция вакиллари тегишли чораларни кўра

олмас эди. Депутатлар дахлсизлик ҳуқуқидан маҳрум бўлгач, уларнинг хатти-ҳаракатларини истаганча чеклаш имконияти юзага келади.

Иккинчидан, қонунчилик билан “хорижлик агентлар” тушунчаси амалиётга татбиқ этилади. Яъни хориждан тўғридан-тўғри молиявий кўмак оладиган нодавлат нотижорат ташкилотларига шундай мақом берилиб, уларнинг фаолияти устидан назорат кучайтирилди.

Қонун билан, шунингдек, қуйидаги тартиблар жорий қилинди:

- Бештадан ортиқ автомобилда колонна бўлиб юрмаслик;
- Рўйхатдан ўтмасдан фаолият юритган ахборот агентлигини жазолаш;
- Давлат органлари, муассасалари ва корхоналари олдида ҳукумат рухсатсиз намоиш, митинг, кўча юришлари ва йиғилишлар ўтказиш учун жазо белгиланди;
- Намойишларда маска ва шлемларда қатнашадиган фуқароларни қўлга олиш;
- Митингларда палатка ўрнатганлиги учун 15 сутка қамоқ жазоси;
- Намойишларга ёрдам берганлиги учун ҳибсга олиш;
- Провайдерлар томонидан давлат органининг тегишли талаби бажарилмаганда интернетни ўчириб қўйиш;
- Украина хавфсизлик хизмати ходимлари кўрсатмаларини бажармаганлик ҳамда уларнинг профессионал фаолиятини амалга оширишга қаршилик кўрсатиш жарима солишга сабаб бўлади;
- Тўхмат ва экстремистик фаолият учун жиноий жавобгарлик;
- Гуруҳ бўлиб жамоат тартибини бузганлик учун жавобгарлик белгиланди.

Бошсиз намоишчилар

Буларнинг барчаси 2014 йилнинг 19, 20 январь кунлари муҳолифат вакиллари билан яна кўчага чиқишига олиб келди. Чунончи, 20 январь оқшоми бўлиб ўтган намоишлар на ҳуқуқ-тартибот органлари томонидан, на муҳолифат лидерлари томонидан тартибга солинди. Оқибатда Киев кўчалари ҳақиқий жанггоҳга айланди. Миллатчилик кайфиятидаги намоишчилар ва полиция тўқнашуви оқибатида 163 нафар полиция ходими тан жароҳати олган, уларнинг қарийб ярми касалхонага ётқизилган. Яна юзлаб намоишчилар тан жароҳати олди.

Муҳолифат ва Янукович ўртасидаги музокаралар ҳам амалий натижа билан тугамаган. Муҳолифат лидерларидан бири — В. Кличко музокараларни натижасиз тарк этганлиги оммавий ахборот воситаларида тарқатилди.

Бефарқлик ва кучсиз ҳукумат

Умуман, сўнги икки ой давомида Украина намоишларини кузатар экансиз, биринчи галда, бу намоишлар нечоғли демократия натижаси деган савол хаёлга келади? Умуман, воқеалар силсиласи шуни кўрсатдики, Украинада ҳукумат институтларининг фаолияти бирмунча тарқоқ ва эгилувчан экан.

Биринчидан, Украина ҳуқуқ-тартибот органлари мамлакатда бўлиб ўтаётган воқеа-ҳодисаларга жуда ҳам бефарқ қараб, амалдаги қонун ҳужжатларининг бузилишини тўлиқ назорат қила олмайди. Буни полиция ўз функциясини тўлалигича бажармаётгани, айниқса, намоишлардан сўнг шаҳарда талончилик, фуқароларнинг мулкларига тажовузларнинг ортгани мисолида ҳам кўриш мумкин. Гап бу ерда полиция Янукович тарафида туриши ёки турмаслигида эмас, балки мамлакатда қонунийликни таъминлашдаги ўрни ҳақида бормоқда. Шак-шубҳасиз, полиция бунда анча кучсиз эканини кўрсатди.

Иккинчидан, Украина ўзининг суверенитетини ҳимоя қила олишда ҳам ожиз эканлигини намоиш этди. Негаки, АҚШ Сенати аъзоси Жон Маккейннинг, Грузия собиқ президенти Саакашвилининг ва бир қатор европалик сиёсатчи ва дипломатларнинг Киевда намоишчилар олдида қилган чиқишлари, агар ақл тарозиси билан ўлчаб кўрилса, мам-

лакатнинг ички ишига аралашиб ҳисобланади. Ҳукумат ва муҳолифат ҳар қандай шароитда мамлакатда учинчи кучларнинг пайдо бўлишига йўл қўймаслиги лозим.

Учинчидан, Янукович ҳукумати истиқболда ҳам бундан-да қаттиқроқ чораларни қўллашга интилиши турган гап. Негаки, агар ҳукумат ва парламент бундай намоишларнинг олдини олмас экан, улар ҳокимиятдан ажралиб қолиши бор гап. Бу эса уларнинг тиш-тирноғига курашиб, ҳокимиятда қолиш иштиёқини оширади.

Тўртинчидан, Янукович ҳукумати «аждарҳо» қонунларни қабул қилиш учун жуда ҳам ноқулай вақтни танлади. Чунки у жиноятчиларга эмас, балки уюшган муҳолифат ҳамда ўз фуқароларига қарши иш тутаяётганини унутмаслиги керак эди. Айниқса, ҳукумат воқеалар ривожини тизгинини қўлдан бериб қўйгани, ҳукумат ичида ҳам турли қарама-қаршилиқларнинг борлиги вазиятни янада мураккаблаштиради.

Бешинчидан, Украинада фуқаролик жамиятининг ривожланиши, қолаверса, сўз эркинлиги ва ОАВнинг институционаллашуви борасида қатор ютуқларга эришилган. Украина оммавий ахборот воситаларида монополлашув ва давлатнинг таъсири анча чекланган, қолаверса, украиналикларнинг сиёсий қарашлари ҳам анча илғор ҳисобланади. Шу маънода, Янукович танлаган ҳимояланиш воситаси тескари натижаларга олиб келади. Чунки бу тизимни бир кун ёки бир неча ойда йўқ қилиб бўлмайди.

Яна бир эътиборли жиҳати, Украинадаги воқеалар Европа Иттифоқига интилиш ва Россия империализмига қарши курашишдан, мамлакатдаги ички сиёсий инқирозга айланиб кетди. Бу, албатта, мамлакатдаги давлат институтлари фаолиятига салбий таъсир кўрсатади. Нима бўлган тақдирда ҳам, икки томон Украина халқи учун оғир оқибатларга олиб келадиган ҳаракатлардан тийилмоғи зарур.

Мурод ҒОҒУРОВ

Ўрис шарҳловчиси Сочидаги қишки олимпиада ўйинлари очилишида Ўзбекистонни Тожикистон деб атадию, балоларга қолди. Дмитрий Губерниев буни атайин ёки адашиб қилгандир, бизга номаълум. Аммо ижтимоий тармоқлар орқали ўзига бўлган ҳужумдан сўнг “адашдим, мен гумроҳни кечиринглар”, деб йиғлаб юборди.

Губерниевнинг адашиши интернетдаги ўзбекистонликларнинг том маънода портлашига олиб келди дейиш мумкин. Шундай тасаввур пайдо бўлдики, гўё биздаги ҳамма муаммоларга жавобгар шахс топилгандек бўлди.

Сўкканларнинг айримлари Губерниевни сўкаётган вақти таниган бўлса ажаб эмас. Шундан биттаси менман. Олдин Губерниев деган шарҳловчи борлигини билмасдим.

Танқидчилар томонидан турли сўзлар билан ерга урилувчи оломон ўша онда нималарга қодирлигини кўрсатиб қўйди.

Твиттерда Губерниевнинг сўзидан кимнингдир боши оғриди, яна кимдир бўралатиб сўқди. Яна бир фаол карикатура чизишга киришиб кетди.

Фэйсбук, Вконтакте Губерниевга аталган лаънатлар билан тутати.

Бунақа аҳиллик, ҳамжихатлик ва фаоллик олдин кузатилмаганди. Қани эди бошқа муаммою камчиликларга Губерниев ҳодисасига билдирилгандек реакция кўрсатилса.

Тасаввур қилинг, газ етишмаслигидан норози твиттерчилар “Уз-

трансгаз” раҳбарини нишонга олса. “Халқнинг пулини олиб халққа газ бермайдиган сенми?” - деб.

“Миллатнинг табиий бойлиги бўлган газни бизни совуқда қолдириб Хитою Қирғизистонга сотаётган ким”, - деган шiorларга тўла твитлар.

Кимдир “мана кўрасизлар, Уз-

Зокирбек УРИНОВ | zokiruzbek.blogspot.com

Губерниев синдроми

трансгаз раҳбари газ таъминотини тўғрилаб халқдан кечирим сўрайди”, - деб онт ичса.

Узтрансгаз раҳбари ҳам твиттердан аккаунт очиб, ҳаммаси тўғриланади, деб узрхонлик қилиб қолса.

“Твиттерда кечирим сўраганинг кетмайди, шу вақтгача халқни калака қилганинг учун ўзингни қўлтигиндан ос”, - деб ташлаб қолишса.

Роса комедия бўларди-да.

Ёки битта мард фэйсбукдан “Автомобиль сотиш монополиясига барҳам бер, муттаҳам”, - деб

Спорт шарҳловчиси Дмитрий Губерниев

“бугундан бошлаб барча автомобилларимиз навбатсиз, шапкасиз экспортда қандай нарх бўлса ундан ҳам арзонлаштирилган нархда сотилади”, деб эълон бериб юборса. Ана томоша!

Яна бир тоифа йўлчиларни нишонга олса. Солиқ тўлаямиз, йўл қани деган йўналишдаги саҳифалар очилиб кетса.

Иқтисодчи ёшлар ёнилғи сотишдан бир йилда қанча йўлга солиқ тушаётганию, лекин 10 йилга мўлжаллаб қурилган йўллар 1 йилга ҳам чидаш бермаётгани сабабларини ёзиб ташласа.

Агар мана шундай фаоллик бўлса, 2 йилнинг ичида келажакимиз буюк бўлиб кетмаса ҳам, ҳавас қилгудек бўлади.

Ишонаверинг.

Ўзавтасаноат компаниясини нишонга олса. Бир куннинг ичида саҳифани минглаб одам «лайк» қилса. Фаоллар туни билан ухламасдан Ўзавтасаноат раҳбарининг шу пайтгача ўзи кўрмаган расмларини топиб олиб карикатура, тролл қилиб ташласа.

“Муттаҳам, қачонгача халқни аҳмоқ қиласан, ўзинг аҳмоқ”, - деб ёзилган расмлар тинмай чиқиб турса. Одамлар ҳам ҳеч нарсадан кўрқмай лайкларни босаверса, биргалашиб сўкаверса.

Эртаси куни Ўзавтасаноат раҳбарияти шошилиш қарор қилиб,

Тилимни ҳурмат қилинг, ҳурматли!

Бобур АКМАЛОВ | boburakmalov.blogspot.com

Блог очдим. 140 белгидан ошиғини тан олмай-диган Твиттерга ҳамма фикрларим ҳам сиғмай қолади. Кимгадир ҳавас учун эмас, шунчаки, келажакда ўтмишдаги ўзингни, ўтмишдаги фикрларингни ўқиш қизиқарли. Қолаверса, кимгадир фойдаси тегар. Қисқаси, архив, дейлик.

Дастлабки ўйларим тил ҳақида бўлади. Ўйларимни шу ерга “ёяман”. Мавзу яхши, фикримча. Ҳар ҳолда илк блог-постинг аллақандай енгил-елпи ёки нокерак мавзу эмас, салмоқлироқ, арзирлироқ мавзу бўлгани яхши-да (бу мақтаниш эмас).

Хуллас, гапни чўзмай, индаллосига ўтаман. Эрталаб ишга, одатда, йўналишли таксида (маршрутка) бораман. Бугун ҳам тарки одат бўлмади. Кетаётсам икки қиз чиқди. Кўринишидан ўзбек. Узаро гаплашиб кетишяпти. Рус тилида. Яна яхшилаб қараб олдим уларга миллатини ўзим учун тасдиқлаб олиш ниятида. Орадан бироз ўтиб забонлари билан ўзлариям тасдиқлаб қўйишди. Аралаш тилда гаплашишяпти. «Мих» - русча ва ўзбекча. Мен қарши

эмасман (қолаверса, менинг қаршилигим билан кимнинг неча пуллик иши бор), киши тўлиқ русча ёки тўлиқ ўзбекча гапирса. Гап орасида деяри ўзимизники бўлиб кетган “уже”, “давай”, “ну”, “штраф”, “сдача” каби сўзлар қўшиб гапирилса ҳам қарши эмасман. Бу тилни бузишга киради, тўғри, лекин “Знаешь, анови куни в гости пошла и увидела там Тохир ака. Господи, шунақа семир-иб кетибди, думаю, с чего он шунчалик ўзини қўйворган. Оказывается, касал бўпти...” каби даҳшатли чатишма тил олдида ҳолва, ҳатто кечиримли. Ҳалиги ойдеккина қизлар кўзимга хунук кўриниб кетди. На рус тилини ва на она тилини тузукроқ билади. Чала, дейди унақаларни. Балки шунақа гапирсам зўр бўламан, замонавий кўринаман, деб ўйлар?

Ким билади.

Ўйлаб қолдим. Бу бир кичик воқеа. Глобалроқ оладиган бўлсак, қарор, буйруқ, фармон, фармойиш, бо-рингки, исталган расмий хат ёки йўлланма рус тилида-ку. Ҳатто эълонлар, билдириш-номалар рус тилида. Кўчадаги реклама, экрандаги анонс, пештоқлардаги ёзувлар акса-ри рус тилида-ку. Энг оддий-си эшиклардаги “на себя” ва “от себя”. Тепадаки шу аҳвол, пастдан нолишга на ҳожат?!

Твиттердаги 140 белгидан ошмайдиган гапимга бир тани-шим жавоб ёзди: «@Feruzaxon elchixonadagi asabiylashgan holatimni esga soldiz. Ruscha savoliga o'zbekcha javob beruvdim. Keyin oxirida, man o'z yurtimdaman, rus tilida gapirishga ham, javob berishga ham majbur emasman. O'zing o'rgangin o'zbekchani, degandim».

Ферузахоннинг бошидан ўтганга ўхшаш ҳолат менда ҳам бўлган. Тафсилотларга тўхталиб ўтиргим йўқ. Била-сизми, нега русийзабонлар шу

юртда яшаб туриб ўзбек тили-ни ўрганмайди? Чунки биз та-лабчан эмасмиз. Бир бечора қишлоқи йигит ҳам шаҳарга келиб қолган рус тилини бил-магани учун русийзабонлар саволга тутса довдирайди, аланглайди, бирор кишидан сўрайди “ака, нима деяпти?”

Бу бир мисолда энди. Хўш, энди айтингчи, нега ўша йигит-чага савол бераётган русийза-бон довдирамаслиги керак? Нега ҳалиги ўзбек йигит “Нима деяпсиз? Ўзбекча гапиринг, тушунмаяпман!” демайди? Нега ўша русча гапирётган одам мулзам бўлмаслиги ке-рак? Нега у ён-веридан ёрдам изламаслиги керак? Ўзимиз сабабчи! Ҳокисормиз. Анди-шалимиз. Маша хола ёки Петя амаки билан рус тилини яхши билмасак ҳам “твая мая па-нимаёт”, деб ҳижжалашамиз. Нега?

Спорт ТВда спорт ва фут-бол соҳасининг машҳур мута-хассислари Рустам Акрамо-ву Ислому Аҳмедов кабилар чиқволиб “Знаете, мы с вами еще увидим прогресс...”, деб

русча гапириб турса, додинги кимга айтасан? Мана шунақа тил билмас ўзбеклардан кўра ўзбекча гапирсангиз бемалол тушуниб, керак жойида сизга ўзбекча жавоб қайтарадиган Вадим Абрамов ва Рауф Ини-леев минг карра азиз, минг чандон ҳурматга лойиқ!

Ўзбек тилига Давлат тили мақоми берилган, деб сийқалашгим йўқ. Бошқа тил-ларни ўрганманг, деяётган-ним ҳам йўқ, асло! Аксинча, тил ўрганиш лозим ва лобуд. Фақат она тилимизга эътибор ва кунт сўрайман сиздан. Та-лаб қилишни ўрганинг. Сизга русча гапирган одамга ўзбекча жавоб қайтаринг. Бирда бўлмаса бирда у ҳам ҳаракат қилади ўзбекчада гапиришга, лоақал тушунишга.

Дарвоқе, керакли жойда, керакли вазиятларда русча, инглизча, испанча ва ҳ.к. га-пириш лозим. Бошқа тилда га-пириш шарт бўлган вазиятлар эмас, ўзбекча гапириш мумкин бўла туриб бошқа тилда гапи-ришимиз ҳақида бу блогпост.

Эътибор учун ташаккур.

Financial Aid Available

(FOR THOSE WHO QUALIFY)

Job Placement Assistance

- Comprehensive Accounting (Excel, QuickBooks, Peachtree)
- ESL (English As a Second Language)
- Medical Office Specialist (EKG, Phlebotomy, Medical Billing)

The National Certification Exam is offered after completing the Medical Office Specialist program:

Patient Care Technician
 Phlebotomy Technician
 EKG Technician
 Clinical Medical Assistant
 Medical Administrative Assistant
 Medical Laboratory Assistant
 Medical Billers/Coders

Accredited by Council for Independent Colleges and Schools (ACICS). Licensed by the New York State Education Department

MANHATTAN SCHOOL OF COMPUTER TECHNOLOGY

ADDRESS: 931 Coney Island Avenue, Brooklyn, NY 11230

(Between Ditmas and Newkirk Ave)

DIRECTIONS: Train **B, Q** to Newkirk Ave or Bus **B8, B68** to Coney Island Ave and Newkirk Ave

CALL:

(718) 360-1534

NYS CAS

A Division of
TOURO COLLEGE

College with a personal touch

ASSOCIATE'S AND BACHELOR'S DEGREES

- Business Management and Administration • Information Technology • Human Services
- Psychology • Education • Biology • Social Sciences • Paralegal Studies
- Digital Multimedia Design • Liberal Arts and Sciences • and more

INTEGRATED HONORS TRACKS

Undergraduate/Osteopathic Medicine
Undergraduate/Pharmacy

OTHER PROFESSIONAL OPPORTUNITIES

• Pre-Law • Pre-Medical • Pre-Dental

INFORMATION SESSIONS:

Manhattan: 27-33 West 23rd Street, Admissions Office
Wednesdays, 12 noon-5 pm

Brooklyn: 1870 Stillwell Avenue, Admissions Office
Wednesdays, 11 am-7 pm

www.touro.edu/nyscas

- Zamonaviy kompyuter laboratoriyalar
 - Ingliz tili kurslari
 - Kunduzgi va kechki darslar
 - Xalqaro talabalarni qabul qilamiz
 - Moliyaviy yordam
- Transfer students welcome!

scan here

BROOKLYN: 718.265.6534 x1002

Bensonhurst, Brighton Beach, Flatbush,
Kings Highway, Starrett City

MANHATTAN: 212.463.0400 x5500

QUEENS: 718.520.5107 x102 Forest Hills

Hurmatli do'stlar!

Agar siz Amerikada o'qib, diplom olmoqchi bo'lsangiz va buning uchun sizda **ingliz tili va matematikada** yetarli bilim bo'lmasa, hech xavotir olmang, biz sizga albatta yordam beramiz.

Touro College tayyorlov kurslari joriy qildi. Unda siz o'qishga kirish uchun yetarli ma'lumotni olib, orzuingizga erishishingiz mumkin.

Darslar qulaylik uchun kechki soatga mo'ljallangan. Vaqtni yo'qotmang.

Quyidagi telefon orqali bizga qo'ng'iroq qiling. 718.336.6471 x30119 Kristina

New York School of Career and Applied Studies

Touro College is an equal opportunity institution

ADVERTISE WITH US

Call Us Now!

212-372-3050

"Vatandosh"га обуна бўлинг!

Газетамиз ҳар ой хонадонингиз меҳмони бўлсин.

Обуна бўлиш йўллари:

Сайт орқали: www.vatandosh.uz/obuna | Телефон: 212-372-3050

*Обуна дунёнинг барча давлатлари учун очиқ.

"Vatandosh" газетасини Нью-Йоркнинг қуйидаги манзилларидан бепул олишингиз мумкин

BROOKLYN

1901 Emmons Ave (Cherry Hill)
203 Brighton Beach Ave (Pharmacy)
252 Brighton Beach Ave (Pharmacy)
277 Brighton Beach Ave (Pharmacy)
274 Brighton Beach Ave (Pharmacy)
424 Brighton Beach Ave (L&S Pharmacy)
511 Brighton Beach Ave (Pharmacy)
602 Brighton Beach Ave (Apteka)
1129 Brighton Beach Ave (Seabreeze Pharmacy)
608 Sheepshead Bay (Net Cost Market)
191 Neptune Ave (Lemborg Pharmacy)
373 Neptune Ave (S&K Pharmacy)
2910 Brighton 8 St (Discount Phone Cards)
2914 Coney Island Ave (Produktovaya Baza)
1324 Sheepshead Bay Rd (Monica Pharmacy)
2610 E 14 St (European Delikatessen)
2651 E 14 St (Dialise Center)
2617 E 16 St (Z Drugs)
1627 Jerome Ave (Friendly Food)
1653 Sheepshead Bay Rd (Pharmacy)
2570 E 17 St (Pharmacy)
2807 Ocean Ave (Fast Pharmacy)
2749 Ocean Ave (Golden Fish)
1917 Ocean Ave (Medical Office)
1929 Kings Hwy (Ocean Pharmacy)
1909 Kings Hwy (Pharmacy)
1811 Kings Hwy (Pharmacy)
1425 Kings Hwy (Pharmacy)
1416 Kings Hwy (Sankt Peterburg)

1671 E 13 St (Pharmacy)
445 Kings Hwy 2nd Floor (Dr. Shulman)
1141 Brighton Beach Ave (Café Kashkar)
287 Brighton Beach Avenue (Vintage Food Corp)
301 Brighton Beach Avenue (Brighton Fabrics & Variety)
3144 Atlantic Ave (Mobilia Furniture And Carpet)
2689 Coney Island Ave (Oasis Café)
35 Neptune Ave (1001 Nights Restaurant)
414 Ditmas Ave (Afsona Restaurant)
2487 Coney Island Ave (Living Way School)
1053 Brighton Beach Ave (Fuat Hair Salon)
837 Ave Z (Fast Professional Taxes)
407 Ditmas Ave (Madina R Inc)
2818 Coney Island Ave (Nargis Café)
141 Neptune Ave (Atlantic Export)
5911 8th Ave (United American Muslim Association)
1901 Emmons Ave (Masal Café)
3911 13th Ave (Uzbekistan Restaurant)
21 Church Ave (Masjid Nurul Islam)
922 Pennsylvania Ave
1120 Flatland Ave
945 E108th St
915 E107th St
2126 Knapp St
3031 Ave V
3495 Nostrand Ave
3610 Nostrand Ave
87 West End St (Apteka)
122 West End St (Medical Office)
3065 Brighton 14th St (Optical)
124 Brighton 11th St (Apteka)

1630 E15th St (Medical Office)
1841 Coney Island Ave (Apteka)
533 E 7th St (Apteka)
511 Cortleouy Rd (Apteka)
4125 18th Ave (Apteka)
128 Ditmas Ave (Apteka)
531 Church Ave (Apteka)
4514 F. Hamilton Ave (Apteka)
2315 65th St (Apteka)
1930 Ave M (Apteka)
201 Kings Highway (Medical Office)
2046 Bath Ave (Apteka)
9517 Ave J (Medical Office)
2269 Ocean Ave (Medical Office)
1401 Ave U (Apteka)
1301 Ave U (Apteka)
3093 Ocean Ave (Day Care)
2753 Coney Island Ave (Medical Office)
6202 16th Ave (Day Care)
7819 18th Ave (Medical Office)
9407 5th Ave (Apteka)
6324 4th Ave (Apteka)
615 Ave C (Day Care)
1100 Coney Island Ave (Apteka)
1403 Foster Ave (Apteka)
500 Foster Ave (Store)

QUEENS

35-62 76 (Fantasiya Food)
44-14 Kissena Blvd (Kaspiy)
138-03 Queens Blvd (Beriozka)
120-08 Queens Blvd (Tom's Newsstand)
103-27 Queens Blvd (Kosher Palace)
102-03 Queens Blvd (Beriozka 2)
97-15 Queens Blvd (Howard News)
62-22 Woodhaven Blvd (Pharmacy Pivn W per)
91-06 63 Dr (Ural W)
93-07 63 Dr (Olgar)
94-09 63 Dr (Moskva)
97-28 63 Dr (Tadjikistan)
98-51 63 Dr (Albert Station)
63-24 99 St (Eden)
65-47 99 St (Kosher Store)
99-08 63 Rd (Micheal Inter Deli)
63-46 108 St (Gastronom)
64-16 108 St (M and M International)
64-51 108 St (Berezka 1)
63-29 108 St (Candy Land)
96-22 Queens Blvd (Rego Park Minimarket)
81-52 Lefferts Blvd (Romashka)
118-29 Metropolitan Ave (Russian Store)

MANHATTAN

6th Ave and 47th St (Grocery Store)
3th Ave and 34th St (Grocery Store)

Муниса Искандарова:

ТАЪЛИМ ЙЎЛИМНИ ОЧДИ

Нью-Йоркнинг ўзбекистонликлар билан энг гавжум Бруклин шаҳарчасида жойлашган Манхэттен Компьютер Технологиялари мактаби инглиз тилини иккинчи тил сифатида ўрганиш борасида ватандошларимиз учун энг макул жой бўлса керак. Ўқув даргоҳи талабаларининг 85 фоизи ўзбекистонлик экани шундан далолат беради.

“Салмоқли йиллардан бери Осиё ва бошқа Шарқ давлатларидан келган иммигрантлар билан ишлаб келаман. Лекин, айнан ўзбекистонликларнинг тил ўрганишга, илм олишга бўлган иштиёқи менда ўзбек халқи маънавияти ҳақидаги ижобий тассуротларимни янада мустаҳкамлади”, - дейди мактаб директори Галина Шумская.

Муниса Искандарова асли самарқандлик, уч йилдан бери Америкада яшайди. Айни дамда Манхэттен мактабида муваффақиятли талабалар қаторида таҳсил олмоқда. Унинг ютуғи шундаки, Муниса уч йил ичида ҳам инглиз тилини пухта ўзлаштириб, ҳам янги жамиятда ўз ўрнини топиб улгурган ҳаракатчан ватандошларимиздан

римиздандир. Айни дамда Муниса шаҳардаги кўзга кўринган тиббиёт масканларидан бирида фаолият юритмоқда.

“Мен билан биринкетин келган юртдошларимиз билан ҳаммамиз биргаликда Манхэттен мактабининг инглиз тили курсларига қатнай бошладик. Ўшанда 14 нафар эдик. Лекин улар орасида фақатгина мен тил курсларидан кейин ҳам ўқишимни давом эттирдим ва тиббиёт соҳаси сари йўл олдим. Оилам, уч нафар фарзандим билан ўқиш осон бўлмади. Лекин илм олиш мақсадида ўтказган уйқусиз тунларимга, меҳнатларимга ҳеч ҳам ачинмайман. Айниқса, фарзандларим менинг ташриф қоғозимни кўзларида ғурур билан дўстларига бераётганини кўрганимда янада ўз устимда ишлашга иштиёқим ошади”, - дейди Муниса Искандарова.

Бу тиниб-тинчимас юртдошимиз Америкага келганда 31 ёшда эди, тил ўрганиш борасидаги иккиланишларини биринчи кундаёқ четга суриб, аниқ мақсадлар билан келажак сари отланди. У яхши ният ва аниқ режа

Муниса Искандарова

асосида бошланган ҳар бир иш, албатта, ижобий самара беришига ишонади.

“Манхэттен мактабини аслида шунчаки уйимга яқин бўлганлиги ва оилам учун ҳам қулайлигини кўзлаб танлаган эдим. Адашмаган эканман, болаликдаги орзуларимга мана шу мактабда олган билимларим орқали эришяпман. Болалигимдан тиббиёт соҳасига жуда қизиқардим, нимаики ўйинчоқ ўйнасам, ҳаммасини тиббий кўриқдан ўтказгандай нафас олишини текшириб кўргим келаверарди”, - дейди у.

Мунисанинг уч йил муд-

дат ичида эришиб улгурган муваффақиятларининг сири нимада эканлигини билгимиз келди.

“Бунинг сабаби ўқув даргоҳини тўғри танлаганимда бўлса керак, - дейди у. - Чунки инглиз тили курслари узлуксиз 7 ой давом этди. Тил курсларини тугатишим билан яна қаергадир ҳужжат топшириб қабул жараёнига вақт сарфлаб юрмасдан, тезда Манхэттен мактабининг ўзида, тиббий курсларда ўқишимни давом эттирдим. Асосийси, мутахассислик курсларини давом эттириш жараёнида ҳам инглиз тилида расмий иш юритиш ва бизнес инглиз тили фанларини ҳам ўқидик. Бу менга иш фаолиятимда айниқса жуда кўл келмоқда”.

Манхэттен мактабининг ўқув жараёнлари ҳақида суҳбатимизни давом эттирар эканмиз, мазкур мактаб ўз битирувчиларнинг кейинги фаолияти билан ҳам қизиқиб туришига гувоҳ бўлдик. Масалан, ушбу мактабда битирувчиларнинг билимларини мустаҳкамлаб малакаларини оширишга қаратилган махсус гуруҳ доимий ишлаб туради. Муниса таъкидлаб ўтганидек,

мактаб ўқитувчилари ўта талабчан ва малакали мутахассислардир. Ўтилган дарсларини мустаҳкамлаб бориш учун эса тил ўрганишга мослаштирилган замонавий технология воситаларидан ҳам талабалар кенг фойдаланишлари мумкин. Умуман, Манхэттен мактабида тил ўрганиш учун барча шароит мавжуд.

Муниса Искандарова мана шу имкониятлардан тўлиқ фойдаланиб, ўзига муваффақиятлар эшигини оча олган ватандошларимиздан дир.

“Турмуш ўртоғим бир сўзли, қатъиятли одам. Қийналсак ҳам, пулсиз қолган кунларимизда ҳам, ўқишингни битириб олишинг керак, деб менга далда бериб турар эдилар”, - дейди Муниса кўзларида қувонч ялтираб.

Суҳбатдошимиз Муниса Искандарова Америкага келган куниданоқ аниқ орзу ва режалар асосида яшаб келмоқда ва унинг мана шу уч йил давомида эришган ютуқлари кўпчилигимиз учун ҳар жиҳатдан ибратлидир.

Фароғат ЭШБЕКОВА

Фотима Ҳайдар бу - Фотима Ҳайдар

1931 йил 16 декабрда Ўш вилоятининг Учқўргон қишлоғида колхозчи оиласида таваллуд топган Ҳайдарова Фотима Ҳайдаровнанинг умри мазмуни илмга меҳнат қилишдан иборат бўлди. Олима ёшлигидан илм ўрганишга, унга муҳаббат қўйишга интилиб яшади.

Шунинг учун ҳам ўрта мактабни аъло баҳолар билан битириб, қишлоқ тарихида биринчи бўлиб Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика институтининг тарих факультетида ўқишга киради.

1952 йили уни имтиёзли диплом билан битиргач, Ўзбекистон Республикаси маориф вазирлигининг йўлланмаси асосида ўзининг педагогик, илмий ва жамоатчилик фаолиятини Самарқандда бошлайди.

Фотима Ҳайдарова Самарқанд Давлат университетининг буюк ва камтарин олимлари Воҳид Абдулло ва Маҳмуд Усманович Аминовлар фаторида дарс беради. Улардан руҳланган Фотима Ҳайдарова 1954-

1957 йилларда СамДУ аспирантурасини ўтаб, 1958 йили номзодлик, 1986 йили докторлик диссертацияларни муваффақиятли ҳимоя қилади.

Украина фанлар академиясининг мухбир аъзоси В.И.Марчук, Москва давлат университети профессори Н.И.Немаков ва профессор А.Я.Вишневский олима тадқиқотини юқори баҳолаб, ижобий тақризлар юборди.

Фотима Ҳайдарова СамДУнинг 70 йиллик тарихида хотин-қизлар орасида биринчи бўлиб тарих фанлари доктори, профессор унвонларига сазовор бўлади. Олима олти та аспирант ва кўплаб изланувчиларга илмий раҳбар ва консультантлик қилган. Республика олимларининг 120 босма табоқдан ортиқ монография ва илмий ишларига муҳаррирлик қилган. Айниқса, Марказий Осиё хотин-қизлари тарихига оид Норвегия, Бошқирдистон, Грузия, Москва, Тожикистон, Қирғизистон ва Кримда ўтказилган конференцияларда қилган маърузалари диққатга сазовордир.

Булар билан бир қаторда олима халқаро илмий-амалий анжуманларда фаол қатнашиб келди. Грузиянинг 40 йиллик юбилейида Ўзбекистондан Шароф Рашидов бошчилигида учта делегат иштирок этган, шулардан бири Фотима Ҳайдарова эди.

Фотима Ҳайдарова нафақат фидойи ўқитувчи ва олима, балки фаол жамоатчи аёл ҳамдир. Ўзбекистон халқ артистлари Наби Рахимов ва Шукур Бурхоновлар раҳбарликларида Ҳамза, Муқимий театрларида “Олима номуси”, “Бой ила хизматчи”, “Ҳақиқат енгади”, “Америка журналистикаси” ва бошқа спектаклларда бош ролларни ўйнаб, ўз институтини Тошкент олийгоҳлари ўртасида ўринни эгаллашига ҳисса қўшган. 1993 йилдан умрининг охиригача Ўзбекистон Республикаси хотин-қизлар “Олима” ассоциациясининг Самарқанд вилоят бўлими Президенти сифатида фаолият кўрсатди.

Олима Марказий Осиё, хусусан, Ўзбекистон тарихига оид 80 дан ортиқ асар, мақолалар ёзган, 20 дан ортиқ орден ва медаллар билан

тақдирланган. У менинг бойлигим ва бахтим, бу менинг шогирдларим деб фахрланарди. Бундай инсонлар ҳаётини ёд олиш ундан ўннак олиш бугунги ёшлар учун давр талабидир. Севикли шоирамиз Олқор Даминнинг олимага атаб ёзган шеърисида айтилганидек:

*Таниқли олима, комила инсон,
Босган изларидан унар - боғ-бўстон,
Арзийди шаънига ёзсанг минг дoston,
Аёл қалби шунча бўлурми дилбар,
Фотима Ҳайдар бу - Фотима Ҳайдар.*

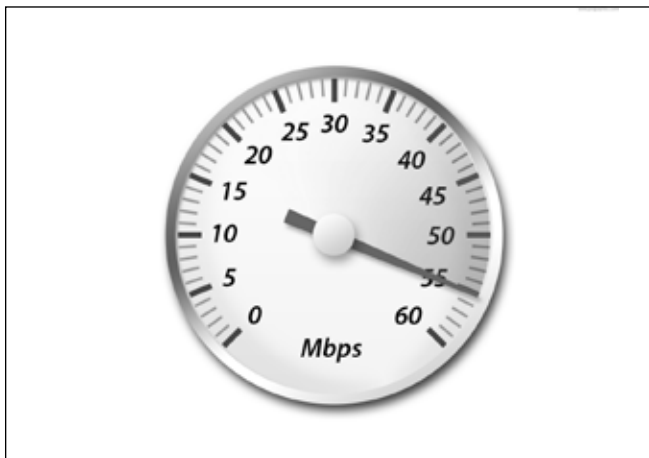
Нигина АБДУЛЛАЕВА

Секундига 10 Гб тезликдаги интернет

“Google” компанияси интернетдан маълумот юклаш тезлиги 10 Гб/с бўлган янги тармоқ устида ишламоқда. У ҳозирги оптик толали уланиш тезлигидан 10 баробар тез бўлади.

Янги лойиҳа ҳақида “Google”нинг бош молиявий раҳбари Патрик Пичет Голдман Сакс технологиялари ва Интернет конференциясида маълум қилди.

Унинг айтишича, интернет тезлиги табиий ҳолда ошишда давом этади, аммо бу 10 йилдан зиёд вақтни олиши мумкин. “Биз эса буни уч йил ичида амалга оширамиз”, - деди у.

Смартфонларнинг 80 фоизи “Android”

“Android” тизимида ишловчи смартфонларнинг дунё бўйлаб ҳар йили сотиладиган телефонлар миқдоридagi улуши борган сари ошиб бормоқда.

Бозор разведкаси билан шуғулланувчи “IDC” компанияси эълон қилган маълумотга кўра, глобал миқёсда 2013 йил давомида сотилган жами телефонларнинг 78,6 фоизи “Android” смартфонларига тегишли. 2012 йилда бу рақам 69 фоизни ташкил этган эди.

“Apple”га тегишли “iPhone”лар эса ўтган йили сотилган жами телефонларнинг 15,2 фоизини ташкил этган, холос. Сотилиш сони бўйича “iOS” имкониятни “Android”га бой бераётган кўринади. Чунки “iPhone” савдоси ўтган йили 2011 йилга қараганда 3,5 фоизга камайган.

“Renault”дан дронли автомобиль

“Renault” автокомпанияси яқин келажакда сотувга чиқариши кутилаётган “Kwid” автоулови томида кичик вертолётни эслатувчи учувчи мослама бўлади.

Машинанинг учувчи ҳамроҳи кабинага ўрнатилган планшет ёрдамида бошқарилиши ёки ўзи мустақил учиши мумкин. Йўллардаги трафик ҳақида хабар беришда ушбу дрон қўл келади. Терадан туриб олинган видеони тўғридан тўғри машина ичига юбориш имкониятига эга.

Ҳиндистоннинг Нью-Дехли шаҳрида ўтган автокўрғазмада илк бор намоиш этилган “Kwid” келажак машиналарини эслатувчи ўзига хос ташқи ва ички дизайни билан ҳам ажралиб туради.

Машинанинг қачон савдога чиқиши ҳали маълум эмас.

“Apple” ва “Samsung” келиша олмади

Патент талашиб бири билан судлашаётган “Apple” ва “Samsung” компаниялари етакчилари 31 мартда бошланадиган навбатдаги суд маҳкамаси оидан ўзаро учрашди. Масалани судгача бормасдан ҳал қилиш мақсадида ўтказилган ушбу учрашувда томонлар келиша олмаган.

“ZDNet Korea” нашрининг хабар беришича, учрашув АҚШда бўлиб ўтган. Аммо компания томонлар учрашганини расман тасдиқлагани йўқ.

Судда кўрилаётган тортишув, асосан, “Apple”нинг “iPhone 4S” ҳамда “Samsung”нинг “Samsung Galaxy Nexus III” смартфон ва планшетларига тегишли. “Apple” “Samsung”ни патентланган техник имкониятларни ноқонуний ўзлаштирганликда айбламоқда. Агар суд айбдор деб топса, «Samsung» 930 млн. долларгача жаримага тортилиши мумкин.

Бу икки йирик компаниянинг илк бор судлашиши эмас. 2012 йил бўлиб ўтган шунга ўхшаш яна бир суд ишида “Samsung” айбдор деб топилиб, “Apple”га қарийб бир млрд. доллар жарима тўлаган эди.

«Vatandosh»

(Давоми. Боши ўтган сонда)

ТАРИХГА БИР НАЗАР...

Инсоният тарихига назар ташла-сангиз, бу муаммо фақат ўзбеклар ёки мусулмонлар орасида бўлмаганини кўрасиз: кўпхотинлилик азалдан инсонлар жамиятида чуқур илдиз отган воқеълик бўлган. Яхудийлик, ҳиндукийлик ва насронийлик динининг кўпгина мазҳабларида кўпхотинлиликка рухсат берилибгина қолмай, бу иш рағбатлантирилган ҳам. Масалан, ҳиндукийлик динига кўра, насаби паст ва камбағал тоифадаги одамларга кўп хотинга уйланишга рухсат берилмага-

гунига қадар кўпхотинлилик қадимги барча халқлар ҳаётида оддий ҳодиса эди. Жуда кўп ҳукмдорларнинг хотинлари шунчалик кўп бўлганки, ҳатто улар саноғига етиш ҳам қийин бўлган. Қадимий рус кўлёмаларида ёзилишича, княз Владимирнинг ҳар вилоят ва ўлкада бир нечадан хотини бўлган. Бундан ташқари, унинг саройида икки юз-уч юзлаб чўриси ҳам юрган. Шаҳватпараст княз бу билан ҳам қаноатланмай, саройига эрли аёлларни таклиф этиб, улар билан ишрат қилган, кўпгина қизларнинг ифратини топтаган.

Инсоният тарихидан маълумки, кўп хотинлилик Исломдан олдин,

насл орттириш бўлган. Бунда то аёлининг ҳомиласи аён бўлгунча эрнинг ўзи унга қўшилмай кутиб турган. Бу ярамас никоҳ “истибзоъ никоҳи” деб аталган. Никоҳнинг яна бир расво турида эса ўнча эркак бир аёлниқига қатнаб, ҳаммалари у билан яқинлик қилиб юришган. Аёл улардан ҳомиладор бўлиб қолса, туққанидан бир неча кун ўтказиб, ўзи билан яқинлик қилган эркакларнинг ҳаммасиникига одам жўнатган. Одатга кўра, уникига келишдан бирорта ҳам эркак бош торта олмаган. Ҳаммалари тўплангач, аёл улардан бирини танлаб, фарзанди ўшаники эканини билдирган ва бола ўша одамники бўлиб қолган.

Аҳмад МУҲАММАД

инқилоблар”, черковнинг жамият ахлоқий ҳаётдан бутунлай четлаштирилиши, насронийлик ахлоқининг таъназулга учраши каби омиллар туфайли ишрат ва фаҳш ишларига кенг йўл очилди. Ҳеч ким зинони, бузуқликни айб санамайдиган бўлиб қолди. Деярли барча ғарб мамлакатларида қонуний кўпхотинлилик тақиқлангани ҳолда яширинча ёки ошқора фоҳишабозлик қилиш кундалик одатга айланди. Сиёсатдон, йирик сармоядор, банкир, машҳур санъаткор каби жамиятнинг баобрў “гуллари” ўзларига котиба,

КўНГИЛХУШЛИКМИ Ё КўНГИЛ ҒАШЛИК? ёхуд кўпхотинлилик муаммоларига бир назар

ни ҳолда воисийлар тоифасига икки-тадан, жангчилар кастасига 2-3 тадан, олийнасаб саналган браҳманларга эса тўрттагача хотин олишга ижозат берилган. Қадимги Римда ҳам аёлларнинг бу борадаги қисмати яхши бўлмаган. Ҳар соҳада қадрсиз саналган ўша даврдаги Рим аёли қаторасига бир неча бор никоҳланиб, эрлар ўртасида қўлма-қўл қилинарди. Никоҳсиз муносабатлар одатий ҳолга айланганди. Катта ахлоқ муаллимлари зинони оддий иш, деб аташарди. Фаҳш ва эркин зино шунчалик тарқалдики, бунинг оқибатида Рим империяси ахлоқий ва маънавий таназзулга учраб, барбод бўлди. Тарихчилар бир неча аёлга уйланиш олдинги динларда оддий ҳолга айлангани ҳақида кўплаб мисоллар келтиришган. Бу ишдан ҳатто пайғамбарлар ҳам «четда туришмаган». Масалан, «Кўхна Аҳд» китобига кўра, пайғамбар Довуд алайҳиссаломнинг олти хотини ва ўнлаб чўрилари бўлган. Яна бир пайғамбар Сулаймон алайҳиссаломнинг эса етти юз хотини ва уч юз чўриси бор эди. Иброҳим, Яъқуб, Исҳоқ алайҳиссалом каби пайғамбарларнинг ҳам бир нечадан хотинлари бўлган. Насронийлик динида кўп хотинга уйланиш асло чекланмаган. Уларнинг муқаддас китоби Инжилда ҳам кўпхотинлиликнинг кўплаб ҳодисалари ҳақида сўз юритилган. Амир Алининг ёзишича, “Турли даврлардаги насронийликнинг раҳбар руҳонийлари кўп хотинга никоҳланишда ҳеч қандай гуноҳ ёки ахлоққа зидлик йўқлигини таъкидлашган. Насронийлик черковининг улў руҳоний раҳнаомларидан авлиё Августиннинг айтишича, кўпхотинлилик қонунан тақиқланмаган мамлакатларда у жиноят саналмайди. Немис ислоҳотчилари, масалан, Лютер иккинчи, ҳатто учинчи никоҳни “қонуний” деб эълон қилган. Римдаги илк насронийлик тарихининг гувоҳлик беришича, ўша пайтдаги императорлар ҳам кўпхотинлиликни қонуний деб ҳисоблашган. Масалан, император Валентин Иккинчи салтанатнинг барча фуқароларига бир нечадан хотинга уйланишга рухсат берган ва бунга ўша даврнинг руҳонийлари қарши бўлишмаган. Бундан кейинги императорлар ҳам ҳаммаша кўпхотинлиликни рағбатлантириб келишган. Ислом кел-

жоҳилият замонидан кенг урф бўлган. Ўнчагача уйланиш одатий ҳол эди. Масалан, тарихчилар Чингизхоннинг минтагача хотинга уйланишини ёзишади. Ўрис подшоҳи Иван Грознийнинг тўққизта расмий хотини бўлган, ўнлаб канизаклар бу ҳисобга кирмайдди. Оврүпадаги ҳукмдорлар, аслзода ва бадавлат кишилар ҳам Иван Грознийдан қолишмаган. Дунёнинг ҳамма ерида, ҳатто жоҳилият замонидан Араб жазирасида ҳам кишилар ўнчалаб-йигирматалаб аёлга уйланишган. Масалан, Имом Бухорийнинг ривоят қилишича, араблардан Ғайлон ибн Салама ас-Сақафийнинг мусулмон бўлишидан олдин ўнча хотини бўлган. Пайғамбаримиз алайҳиссалом унга: «Улардан тўрттасини танлаб ол», деганлар. Умайра Асадий исми бошқа бир арабнинг мусулмон бўлгунча саккизта хотини бор эди, у ҳам Пайғамбар алайҳиссалом кўрсатмаларига мувофиқ тўрттасини танлаб олган (Абу Довуд ривояти).

Энг ёмони, жоҳилият пайтида эркаклар кўп уйланиш билан кифояланмай, чўриларини фоҳишалikka мажбурлаб, катта пул ишлашар эди. Имом Бухорий ва Абу Довуд ривоят қилган саҳиҳ ҳадисларда келтирилишича, Исломдан олдинги пайтда арабларда бир неча хил никоҳ турлари бўлган. Биринчи никоҳда ҳозирги биздагига ўхшаб, бир киши ўзига маъқул бир хонадоннинг қизига совчи қўйган. Келишишса, маҳрини бериб ўша қизга ёки аёлга уйланишган. Ўша пайтдаги арабларда яна никоҳнинг бошқа бир фосид тури ҳам бўлган. Бир киши никоҳдаги хотинини у ҳайздан покланганидан сўнг бошқа бир насабдор ёки келишган бир эркакка ўзи бош бўлиб қўшган, яъни хотинидан ўша эркак билан жинсий алоқа қилишини талаб қилган. Мақсад, ўша бегона эркакдан чиройли ва қоматли

Охирзамон Пайғамбари Мухаммад соллаллоҳу алайҳи васаллам элчи қилиб юборилгач, одамларнинг бугунги кундаги никоҳдан бошқа жоҳилиятнинг барча никоҳларини бекор қилдилар. Ўн беш аср

муқаддам инсоният оила ва никоҳ борасида ана шундай ҳайвоний ишларга йўл қўйиб, ахлоқ низомларини ер билан яксон қилиб юрган эди. Шунча вақт ўтиб ҳам унинг ҳоли ўзгаргани йўқ. Бугун ҳам бузуқлик кўчаларида тентираб юрган, ўз хотинини қизганмай бошқа бир эркакнинг қучоғига ташлаб қўйган, номаҳрам аёллар билан зино қилаётган ёки нафсига қўл бўлиб иккинчи хотинга шунчаки кўнгилхушлик ва шаҳвоний истакни қондириш учунгина уйланиб, кўп ўтмай хотинини нафақасиз, қаровсиз қолдириб кетаётганлар ҳам учраб турибди. Инсонларни бу разолат ва бузуқликлардан фақат дингина, исломий ахлоққина кутқара олади. Одамлар Худодан қўрқанидагина фаҳш ва бузуқликлардан тийилади-ган бўлади. Ўн тўққизинчи асрда кенг тарқалган «Исо Масиҳ Черкови сўнгги кун авлиёлари» оқимининг тарафдорлари (улар кўпроқ «мормонлар» деб аталади) бир неча хотин олишга очикдан-очик даъват қилган насронийлик мазҳабларидан эди. Мормонлар «йўлбошчиси» ҳисобланган Жозеф Смит ўз таълимотида 1843 йилиёқ буни «абдий ҳаёт учун никоҳ» деб атади ва амалда кўпхотинлиликни қонунлаштириб берди. АҚШнинг 353 шаҳрида мормонлар жамоатини тузган руҳоний раҳбарлардан бири Бригхем Янгнинг ўзи 55 хотин билан никоҳдан ўтган. Унинг ўн олти хотини 57 фарзанд туғиб берган. Бу «хотинбоз» руҳоний бир пайтлар ҳатто АҚШнинг Юта штати губернаторлигига ҳам сайланган эди. Ғарб дунёсида содир бўлган «шаҳвоний

маслаҳатчи ёки ўринбосар сифатида ўйнаш тутадиган бўлишди. Машҳур инглиз исломшунос олими Тимоти Ж. Уинтер ёзганидай: «Айрим парламент аъзоларининг котибалари иккинчи хотинларидир... Илгари ҳеч қачон жамиятда эркак ва аёл ҳар куни аралашиб ишламаган ҳамда шайтон йўлдан уриши ва хиёнат учун имкониятлар шу даражада кўпайиб кетмаган эди, бу ҳолни ахлоқсизлик тарафдори бўлган журналист ҳам, сиёсатчи ҳам ва ижтимоий стратег ҳам кўрмаслиги мумкин» («XXI асрда Ислом». Тошкент, 2003 йил, 97-бет).

Ғарб олимларининг ўзлари мусулмон дунёсидаги кўпхотинли оилаларга қараганда ғарб дунёсида никоҳсиз алоқаларнинг бир неча баравар кўплигини очик тан олиб ёзишяпти. Америкалик антрополог олим, Рим католик черкови меросининг тадқиқотчиси Филипп Килбрайд шундай ёзади: “Ҳозирги Америка жамиятида қўйди-чиқдиларнинг кўплигига никоҳдан ташқари алоқаларнинг (яъни зинонинг) ҳаддан зиёд кўпайгани асосий сабабдир”. Килбрайднинг эътирофича, никоҳсиз алоқалардан кўпхотинлиликка ўтиш болалар томонидан эр-хотиннинг ажралишига қараганда яхшироқ қабул қилинар экан. “Болалар ота-оналарининг ажрашиб, оила барбод бўлишидан кўра оталарининг бошқа оила қуришини ва оила аъзоларини сонининг кўпайишини мақбул санашади”, деб ёзади олим. Умуман олганда, ҳозир дунёнинг учдан биридаги халқ ва қабилаларда кўпхотинлиликка ижобий муносабатда бўлинади. Аммо уларда кўпхотинлиликнинг тарқалиш даражаси турличадир. Икки ёки уч хотинни бир неча болалари билан боқиш эрдан катта куч ва маблағ талаб қилади. Шунинг учун кўпчилик бир ёки икки хотин билан кифояланишни афзал кўрмоқда. Ғарбдаги машҳур университетлардан бирининг ижтимоий ва маданий антропология бўйича профессори Жозеф Жинет ёзганидай, “ҳатто кўпхотинлиликка расман рухсат берилган жамиятларда ҳам никоҳнинг бу турига эркаклардан бор-йўғи 10-20 фоизининггина ҳадди сиғяпти”.

(Давоми келгуси сонда)

Илгари билими бор илм қилган бўлса, ҳозир шароити бор илмий иш қиляпти, деб ҳисоблайди кўпчилик. Ҳақиқатан, ҳамёнингиз қаппайган бўлса, ҳар қанақа асарни бир зумда ёзиб берадиганлар сероб.

Лекин мен битта одамни учратганман – уни ҳақиқий китоб титиб, тиришиб ўқиб асар ёзган деб кўрқмай айта оламан. Мана тасаввур қилинг, бирор соҳада бирор нарса ёзмоқчи бўлсангиз, мавзу номини шарт интернетга киритасиз – бир дунё китоб тақдим қилади. Айниқса, табиий фан соҳа олимларига қулай бу. Инсофи борлари сал-пал уёқ-буёғини ўзгартириб ёзади. Бир олим ёзган диссертациянинг тескарисини ёзиб

Агар асардаги ҳар бир саҳифада 20 талаб мақол ва иборалар учрагани етмагандай, бобларнинг номи ҳам мақолдан ташкил топса, атоқли адиб Шуҳратники.

Аслида бадий саналган асарда Ғафур Ғуллом, Усмон Юсупов каби тарихий шахслар ҳам кўриниб қолса, Саид Аҳмадники.

Асар аниқ бирор бир касб-соҳага бағишланган бўлиб, салбий қахрамон асосан нопок зиёли бўлса,

даги уй-жойи билан кўриниш берса, Мурод Муҳаммад Дўстники.

Асар қахрамонларига нисбатан аччиқина киноя билан ёзилган бўлса, Эркин Аъзамники.

Шеърда “кангул” ёзилган бўлса, шоир Икром Отамуродники.

Шеърбоб чиройли сўзлар орасидан лоп этиб қишлоқча, тўпори сўзлар чиқиб қолса ва шеърда май сал пал эсланса, Муҳаммад Юсуфники.

Агар асарда ҳали бирорта луғатга киритилмаган сўзларни (расмойна, зинаўлак, боғкурси) учратсангиз ва Олтиариқ бодринги таъмини сезсангиз, шубҳасиз, Анвар Обиджонники.

Шеърда классик шоирларга (На-

Асар кимники?

яна биттаси олим бўлиб кетибди. Адиб Абдулла Қаҳҳор айтгандек, “бўрининг тишига сера кислотасининг таъсири”ю, “бақанинг асаб системаси” бўйича ҳам анча-мунча билимлар тўпланиб қолди.

Лекин у одамни кўпчилик танимайди. Билганлар уни Тахтаўжаев дейишади, аслида Тўхтаўжаев бўлса керак. Хонасида китобларга кўмилиб ўтирадиган одам.

Шу Тахтаўжаев бир нарса устида изланиш олиб бораётган экан. Мавзуси: адабий асарни ўқиб муаллифи кимлигини аниқлаш.

“Китоб муковасига қараб аниқлаб қўя қолса бўлмайдами”, деб сўрадим. Кейин у мавзунинг аҳамиятини тушунтириб кетди роса. Барибир, тушунмадим, сизга айтсам ҳам барибир тушунмайсиз.

Муҳими, мен унинг тадқиқоти билан танишдим. Баъзи жойларида асар муаллифини аниқлашда ноаниқликлар ҳам мавжуд экан, ҳали тадқиқот давом этади. Сизга ҳам айрим қисмларини тақдим этмоқчиман, кўринг-чи..

Демак, бошладик:

Агар илмий муаллиф ўқувчига сенсираб мурожаат қилса, Беруний ё Ибн Синоники.

Агар “эй фарзанд” деб мурожаат қилса, Кайковусники.

Шеърда мабодо “галдир” сўзи учраса, Чўлпонники.

Агар асар воқеалари ўта совуққонлик, қисқалик ва бетарафлик билан ҳикоя қилинса ва қахрамонлар ақлли сўз ўйинлари-ю, истиоралар билан сўзлашса, улуғ ёзувчи Абдулла Қаҳҳорники.

Асарни ўқиб бўлиб эски Тошкентнинг тор, чанг кўчаларида Хадрадан Говкушга қараб йўл четидаги чўққисоқол чолларнинг “вой, хувори”, “хумпар”, “кўй, чироғим” дейишларига қарамай ёзиллаб югураётган кир иштонли болачалар эсингизда қолса ва воқеалар ҳар қуни такрорланадигандай бўлса, улуғ адиб Ойбекники.

Замонавийроқ ғазал “нур” билан яқун топса, Чустийники.

Пиримқул Қодировники.

Шумгина болакай оила аъзоларини бувижоним, ойижоним, дадажоним деб чақирса, Худойберди Тўхтабоевники.

Асарнинг шушўй қахрамонлари гўзал манзараларда тасвирланса ва ҳаттоки уларнинг исмлари ҳам чиройли танланган бўлса, Ўлмас Умарбековники.

Эхтиросли асарнинг эхтиросли қахрамони тез-тез бокира ва покиза хаёлларга тутқун бўлиб турса, “начора”, Ўткир Ҳошимовники.

Асарнинг салбий қахрамони қаерда яшашидан қатъи назар, Бухоро шевасида бийрон гапирса, Неймат Аминовники.

Агар асарни биров бемалол жойлаши-иб ўтириб олиб, дўстона тарзда ҳикоя қилиб бергандек туюлса, бу Шукур Холмирозиевники.

“Бошқача”ни бошқача қилиб “дигаргун” деб ёзилган бўлса, куюнчак ёзувчи Нусрат Раҳматники.

Катта катта ижодий давралардаги ҳазил-хузул гапларни мароқ билан ўқисангиз, Шодмон Отабекники.

Агар асарда хатбошилар жуда кўп бўлса, жуфт равишлар (ишлаб-ишлаб, ўйнай-ўйнай) ҳам кўп қўлланса, Тоғай Муродники.

Аксинча, агар асарда хатбоши икки-уч варақда биттагина учраса ва диалоглар камёб бўлса, Нурали Қобулники.

Асарни ўқиб сал хавотирга тушсангиз, Омон Мухторники.

Асар қахрамонларига нисбатан энгилгина киноя билан ёзилган бўлса ва бир қахрамон бошқа бир асарда ҳам ўз характерию галатепала-

войи, Бобур, Фузулий в.б) «ссилка» берилса, Хуршид Давронники.

Агар асарга фақат Қўқон атрофидагилар ўзгартириб қўллайдиган сўзлар (ҳадим, паянник, каранда.....) аста-секин ўрмалаб кириб келаётган бўлса, Саид Анварники.

Агар асар қахрамони (қахрамон бўлгандаям ҳақиқий қахрамон) беш-

ўн каллақесарлар чангалидан ажирлик билан омон чиқса ва ҳеч ўқ тегмаса, Нуриддин Исмоиловники.

Агар асарда бировга айтишга уяладиган жойлари ҳам батафсил ёритилган бўлса, бу Оллоёр Беғалиев ё Ҳабиб Темиров ёхуд Солиҳ Қаҳҳорники (изланишлар давом этади).

Лирик шеърда техникага оид (авто, аэро) атамалар учраса, Умида Абдуазимованики.

Кўнгилни айнитиб юборадиган манзаралар ҳам “чангини қоқмасдан” тўғридан тўғри тасвирланган бўлса, истеъдодли ёзувчи Саломат Вафоники.

Шеър ё дostonни ўқиб тушунмасдан ваҳимага тушсангиз, Фахриёрники.

Агар истеъдодли ва бетакрор адиблару ажойиб, дилбар шоирлар ҳақидаги мақолани ўқиб, ажиб бир ҳис ва ҳайратларга ошно бўлсангиз, бу мақола таниқли журналист Исмаи Хушев томонидан ёзилган.

Агар асарнинг катта-кичик ҳар қандай персонажи ўзининг шахсий чуқур фалсафаси асосида ҳаракатланса, Улуғбек Ҳамдамники.

Асарнинг катта-кичик деталлари, майда чуйда кўза, қарға, тош, қум, ит каби элементлари ҳам фақат Маъно ташиса, унда Исажон Султонники.

Мақолада “интрига”, “вачач!”, “шок!!!”, “прикол” сўзлари ва “қум борми?” деган оригинал ҳақорат ҳам учраб қолса, унда сиз «Sayyod.com» сайтдасиз.

Изланишларимиз давом этяпти...

Шукуржон ИСЛОМОВ

Қурбақаларга эргашманг

Кунларнинг бирида қурбақалар ўзларига бошлиқ сайламоқчи бўлишибди. Бир кунни белгилаб, шаҳарча марказидаги бир минора атрофида тўпланишибди. Мусобақада ғолиб қурбақа бизга йўлбошчи бўлади, дейишибди. Мусобақа шартлари оддий экан. Ким минорани тепасига унинг деворларига тирмашиб чиқа олса, ўша ғолиб. Қурбақалар бирин кетин минорага чиқишни бошлашибди.

Қурбақалар миноранинг ярмига етганда, «Эплломайсан, туш!», «Бўлди, тушавер, ҳали анча бор!» каби ҳайқириқлар томошабинлар орасидан эшитила бошлабди. Қурбақалар битта-битта ерга қулашни бошлабди. Оз муддатдан сўнг мусобақани давом эттираётган бармоқ билан санарли қурбақалар қолибди. «Секин тушишни ҳаракатини қил, анча тепага кўтарилдинг, пастга қуласанг, нобуд бўласан!» деган овозлар миноранинг атрофига йиғилганлардан янграй бошлабди. Қолган қурбақалар ҳам бирин кетин қулашибди. Кўплари нобуд бўлибди.

Биргина қурбақа миноранинг тепасига етиб борибди ва ғолиб бўлибди. Пастга тушгач, ундан сўрашибди: — Энди сиз буюқ қурбақалар қиролисиз! Қандай қилиб ўзингизда бундай куч топдингиз? Минорага қандай чиқдингиз?

Шунда ғолиб қурбақа:

— А? Нима деяписиз? Узр. Мен унча яхши эшитмайман, гапингизни қайтаринг! - дебди.

Қисқаси, мусобақада ютган қурбақа кар экан. Шу билан ҳикоя тамом бўлади.

Баъзида бир ишни қилмоқчи бўламиз ёки олдимишга мақсад қўямиз. У ҳақда соатлаб, керак бўлса, кунлаб, ойлаб хаёл суриб юрамиз. Обдон режа тузамиз. Энди амалга ошироқчи бўлганимизда, елкамиздан ушлаб, кимдир бизга масаланинг салбий томонларини гапириб кетади.

«Ўртоқ, ишончинг комилми шу ишонинг юриб кетишига?», «Аниқ эплай оласанми ўзи?», «Бу олиб келган нарсаларнинг сотиладимиз бизнинг бозорларда?» ва ҳоказо. Ва бу нарса бизга салбий таъсир кўрсатади. Қилмоқчи бўлган ишимиз ҳам қолиб кетади. Ордан сал муддат ўтиб, кўчаларда биз ўйлаб юрган ғояни кимдир «илиб» кетганини кўрамиз. Ана бўлмасам, яна бошидан, янги ғоя излаш керак. . .

Биз бир қарорга келишда ёки бир ишни бошлашда шошма-шошарлик билан, танқидий саволларга жавобларсиз, амалга оширишни ёқлаш фикридан узоқмиз. Кўр-кўрона таваккал қилишни ҳам маслаҳат бераётганимиз йўқ. Маслаҳатимиз шуки, бир ишни обдон ўйлаб чиқиб, мукамал режа асосида қилишга бел боғладингизми, тамом, атрофдаги сизнинг руҳиятингизни синдиришга ҳаракат қилаётган қурбақаларни эшитманг! Уларга қулоқ солманг!

Муборакхон МАХМУДОВА,
Қўқон Давлат Педагогика
институтини талабаси

Умумий савия пасайган ёхуд футболчиларнинг “манглайи қора”ми?

Осиё чемпионлар лигасининг саралашлари бу йил биз учун омадсиз келди. Умуман, тарихга назар солсак, бу мусобақанинг саралашини Ўзбекистон клублари учун омадли келганини эслаш қийин. Қишда ўтган мусобақаларда қозонилган ғалабалар эса ундан ҳам кам. Бу сафар ҳам шундай бўлди. Қатарда “Ал Жайиш” дан бешта гол ўтказган “Насаф”нинг натижасидан сўнг мухлисларнинг кайфияти ҳам ташқаридаги совуқ билан бир бўлганди. “Локомотив”нинг ғалабасидан умид қилган мухлислар “Насаф”нинг “совуғини” унутишга умид қилишганди, акси бўлиб чиқди.

“Қолган ишга қор ёғар” деганларидек, “Локомотив”нинг кечадан қолган ишига бугун “қор ёғди”. Мағлубиятнинг сабаби нимада эканлигини таҳлил қилмоқчи эмасман. Буни мураббийлар ўйлаб, таҳлил қилиб, хулоса чиқаришади. Умумандаги Осиё чемпионати, ундан сўнг “Насаф” ва “Локомотив” билан юзага келган мағлубиятлар шунини кўрсатмоқдаки, футболчимизнинг умумий савияси пасаймоқда. Ўтган йил миллий термаимизнинг жаҳон чемпионати саралашини 14 очко тўплагани мундиалга чиқа олганимиз учун таскин сифатида кўрсатилганди. Аслида эса, “футболчимизнинг умумий савияси пасайгани учун терма жамоа мақсадига эриша олмади” деган фикр ҳеч бир мутасадди томонидан айтилмади.

Савиянинг пасайишини “умумий” дедик. “Умумий” деган сўз барча жиҳатларга тегишлилиги билан бошқа сўзлардан фарқ қилади. Болалар ва ўсмирлар футболдан тортиб миллий термагача бўлган бўғинларнинг барчасида сифат эмас, сон бирламчи бўлиб қолди. Футболчиларни тайёрлашнинг ўзидаёқ қинғирлик бошланади. Иқтидор порлаб келаётган футболчининг ёшини кичрайтириш (бунинг минг турли усуллари мураббийларимиз сув қилиб ичишган) орқали ёшлар ўртасидаги

мусобақаларда муваффақиятга эришяпмиз. Осиё ва ФИФА тасарруфидаги турнирларда аслида бир неча ёш катта ўйинчиларимиз майдонга тушишмоқда ва энг ачинарлиси, зўри келганда уларга ҳам “сичқоннинг уйини танга” бўлмоқда.

Асли ёши 25 ни уриб қўйган футболчининг 20 ёшлилар таркибидан ўйнаб юриши клублар мураббийининг ҳам унга бўлган ишончини пасайтиради. Клубларда ўйин амалиётига эга бўлмаган, шиддатли курашларни етарлича бошидан кечирмаган ўйинчи қоғоздаги ёши 24 ларга кирганда асосий таркиб ўйинчисига айланади. Бу пайтда у 30 га яқинлашган бўлади. Яна икки ёки уч йил яхши савияда ўйнаган ўйинчи 30 га етар эмас қарияга айланади. Бу эпидемия каби футболчимизни қамраб олган касаллик эканини инobatга оладиган бўлсак, албатта умумий савияга салбий таъсир кўрсатишига ишонч ҳосил қиламиз.

Умумий савиянинг пасайишидаги яна бир омил - кўзбўямачилиқдир. Яъни, қилаётган ишларнинг аксарияти хўжақўрсинга. ОФК томонидан келган комиссияларни қанчалик “едириб, ичирманг” улар барибир сизга ён босмайди, жаноб мураббий! Уларни бир марта алдарсиз, иккинчи мартада ҳам бунга эришарсиз, лекин, ҳамма нарсанинг ҳам чеки бор.

Уларнинг хулосалари сабаб икки етакчи клубимиз бугун саралашга тушиб турибди ва ҳали “пишмаган” жамоаси билан мағлубиятларни қайд этишмоқда. “Насаф” ва “Локомотив” мураббийлари ва мухлислари бу омадсизликнинг асосий сабабини аввало ўзларидан, сониян, атрофидан ҳам қидириши керак.

Футбол мутасаддилари ўз раҳбарларини, футболчиларни, назоратчиларни алдаши мумкин. Лекин, мухлисларни алдаб бўлмайди. Мухлис зоти шу қадар ахборотлашганки, сизнинг ўйинингиз қандай натижа билан тугашини олдиндан билади. Чунки, сотқинлар орангизда. Сотқин бўлмаган тақдирда ҳам кўрсатаётган футболчингизга бир қарашдаёқ хулоса чиқаради, келишилган! Майли, бу масала билан ЎФФ шуғулланишни бошлади, шуғулланаверсин. Фойдаси бўлиб қолар.

Томошабинларсиз, хувиллаган стадионларда футболнинг завқини билмай ўтиб кетаётган ўйинчиларга ачинаман. Уларнинг “манглайи” шу қадар “қорами”? Улар ҳам Красницкий, Абдураимов, Қосимов, Шквинлар каби мухлисларнинг олқисини олишни истамайдими? Улар ҳам томошабинлардан ўзларига отилган

гулларни ҳеч кўришганми? Бирор марта чемпионат давомида лик тўла стадионда ўйнаш бахтига муяссар бўлганми? Ёки уларнинг ҳаёлида бу йилги “кўтарма”ни бу клубдан олиб, кейингисининг қайдан келишини режалаштириш билан бандми?

Болалар мураббийлари умрида бир марта бўлса ҳам ўзидан юлдуз футболчи қолдириш учун виждонан меҳнат қилганмикан? Бойвачча оталарнинг саховатларини “асосий таркиб” билан мукофотлаб, “оғзи бўш”ларнинг эса “гуллаб” қўймаслигидан чўчиб юрган мураббийлардан нима кутиш мумкин? Отасининг катта қизиқиши билан футболга кириб келган ўйинчи нари борса ўртамиёна футболчи бўлиб етиши мумкин. Бугунги футболчимиздаги ўртамиёнларнинг аксарияти “оқсуяклар”лардан экан бу футболнинг умумий савиясини кўтариб бўлмайди.

Хулоса шуки, терма жамоаларимиз ва клубларимизнинг мағлубияти учун уларнинг мураббийлари ва футболчилари билан бирга уларнинг рақиблари, шериклари, раҳбарлари ҳам бирдек масъул.

Норбек НИЁЗОВ,
«Sports.Uz»

Осиё кубоги учун қуръа ташлаш маросими 26 март куни ўтказилади

Шу йилнинг 26 март куни Осиё кубоги-2015 мусобақасининг финал босқичига қуръа ташланади. Австралиянинг Сидней шаҳрида бўлиб ўтадиган мазкур маросимида иштирок этишни истаган журналистлар учун ОФК аккредитация жараёни бошлангани эълон қилди.

5 март куни бўлиб ўтадиган саралаш босқичининг сўнгги тур ўйинларидан кейин қитъа чемпионатида иштирок этадиган 15та жамоанинг номи маълум бўлади. Фақатгина Мальдив оролларида май ойида бўлиб ўтадиган ОФК чақирув кубоги-2016 ғолиби мусобақанинг сўнгги иштирокчисига айланади.

Ўзбекистон терма жамоаси мuddатидан олдин Австралия-2015 йўлланмасини қўлга киритиб бўлган.

Вакилларимиз қуръа маросимида 1-саватчадан ўрин олади. Боиси, Осиё кубоги-2011да Ўзбекистон ярим финалгача етиб борган. Мусобақа мезбони Австралия ҳам Қатар-2011да кучли тўртликка кирган (2-ўринни олган). Терма жамоамиз Осиё кубогида мезбонлардан ташқари Япония ва Жанубий Корея билан бир гуруҳга тушмайди. Демак, бу сафар очилиш учрашувида иштирок этиш терма жамоамизга насиб қилмайди. Жамоамиз “А” гуруҳидан ўрин олмаслиги ҳозирданоқ маълум.

Қуръа ташлаш маросими Тошкент вақти билан 26 мартдан 27 мартга ўтар кечаси 01:00да бошланади.

«Stadion.Uz»

VATANDOSH UZBEK-AMERICAN FEDERATION PRESENTS

March 21 · 7pm

Navro'z

FEATURING: Sidiq Sanaev • Sayfiddin Pazletdinov • Zamira Salim va O'zbekiston gullari • Umid Rizkulov • Ozod Ibragimov
 Karomat Otajonova • Dilshod Zokirov va Farogat Zokirova • IDANCE group raqs guruhi • Azamat Mahmudov • Farhod Usmanov
 Anvar Bekmatov • Amir Muslimov • Jahongir Turdiev

RESERVATIONS: 212-372-3050 • 347-278-1492 • ORION PALACE: 2555 McDonald Ave Brooklyn, NY 11223
vatandosh.com • vatandosh.org

#33 What you do makes you who you are.

Contact me about a career that can better your financial future while helping others with theirs.

Dilshat Rahmonov
 Partner
 New York Life Insurance Company
 Manhattan GO
 120 Broadway
 29 Floor
 New York, NY 10271
 (212) 261-9536
dnrahmonov@ft.newyorklife.com
www.manhattan.nyoffices.com
 We speak Russian and Uzbek.

Life Insurance. Retirement. Long-Term Care. KEEP GOOD GOING NEW YORK LIFE

Uzbek TV New York & Gulshan's Dance Studio Present

Большой гала-концерт посвященный празднику Весны с участием звезд Узбекской и Таджикской эстрады.

Внимание! Не пропустите грандиозное событие года!

заслуженная артистка Узбекистана **Гульшан Курбанбаева**
 Отабек Мадрахинов
МАНЗУРА
 ведущий концерта заслуженный артист Узбекистана **ОБИД'АСОМОВ**
 Мурод Жураев
 Х-солистка группы **СЕТАНХО**
 заслуженная артистка Узбекистана **Феруза Латыпова**
 заслуженный артист Узбекистана **Равшан Намозов**
АЛИШЕР РУЗМЕТОВ
 Умида Мирхамидова
 Группа "Ато"
Ситора Азими
 Кахрамон Шарифзода
ШОИРА ОТАБЕКОВА
 Хиара Усмонова
 Ризвангул
 Насиба Курбанбаева
Олим Зулунув
Шоира Рахимчон

7 марта 2014 года 8:00 pm Театр "Master" (Миллениум)

For more information: www.mastertheater.com & www.uzbekny.tv

В кассах театра Boris Production Мила Uzbek TV New York Гульшан Тамара Glavs travel "Master" (Квинс) "Da Mikele II" (Бруклин) (Бруклин) (Квинс) (718) 615-1617 (718) 732-3838 (718) 997-8237 (718) 897-4500 (718) 600-6518 (929) 253-1496 (718) 526-0791.